

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 47(661) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1959 m. LAPKRIČIO-NOVEMBER 18 d. PRICE 15 ct. XIX METAI

Politinių įvykių savaitė

PRADEDA PAINIOTIS IR RIGZTI KOMUNISTINIŲ
VORŲ TINKLAI

Kinija pretenduoja į komunistų vadovavimą, dėl ko Chruščiovui svyla paausiai. — Susikirto Indijos ir Kinijos komunistai. — „Viršūnių“ konferencijos klausimas tebėra aktualus. — Vadų kelionių konkurencija, kaip šaltojo karo priemonė. — Kontraversijos dėl De Gaulle pasiūlymo Alžyriui. — Kipro reikalai tvarkosi. — Laos apimsta. — Havajuose išsi-
veržė vulkanas. — Plienai vėl liejamas. —

Gal įdomiausias dalykas, kuris praėitą savaitę išplaukė pasaulinę viešumon, tai

TARPUSAVIS KOMUNISTŲ SUSIKIRTIMAS.

Indijos komunistų partijos centras paskelbė, kad Indijos komunistai palaiko Indijos valdžios politiką santykiuose su Kinijos komunistais ir smerkia Kinijos komunistų jėgos bei smurto priemones prieš Indiją, kuri kovoja dėl Indijos sričių, jėga grobiamų Kinijos komunistų.

Šis susikirtimas tuo įdomesnis, kad jis veda

Į PAČIAS KOMUNISTINIŲ NESUTARIMŲ ŠAKNIS.

Kaip žinoma, norėdamas palaikyti savo rankose vadovavimo vadžias, Chruščiovas Kinijos komunistų išsikišė pirmą priekšamatą nurodė Kinijos komunistams laikytis „taikos“ su Indija. Bet, siekdamas pasaulinio vadovavimo, kaip didžiausią pasaulio tautą, kinai nepa-
klaušė vado Chruščiovo nurodymų. Tas ir reiškia, kad komunistinėje partijoje, be kita, jau atsiranda plyšys ir su Mao. Kuo šitas skilimas pasibaigs, šiandien dar sunu pasakyti, tačiau neabejotinai ryškėja, kad

TARP MASKVOS IR PEI PINGO PLYŠYS PLEČIASI.

Neabejotina, kad šie reiškiniai verčia Chruščiovą susirūpinti ateitimi. Tai rimtas naujam asmens kulto objektui rūpestis, ypač, kad

RUSIJOS PAVERGTOSE TAUTOSE PLINTA IR KY LA REVIZIONIZMAS.

Pavergtos tautos praregi ir mato, kad Maskvos diktatūra skelbia kitų tautų nacionalistinių separatizmą, o pas save ne tikrai neleidžia, bet ir drąsiai kompiemonėm tai smaigia. Bet „neužtvenksi upės bėgi-
mo“.

Įdomi čia dar ta kontraversija, kad oficialiai Maskva ir pa-
laiko Kinijos komunistus, bet Peipingas labai gerai žino, kad
**CHRUŠČIOVAS PATENKIN-
TAS JAV PASIPRIEŠINI
MU KINIJĄ SULYGINTI SU
RUSIJA...**

Tokioje situacijoje Chruščiovas, be Mao kontrolės, galės su-
sitikti, kaip pats didžiausias „viršūnių“ konferencijoje...

Kita kontraversija iškyla Prancūzijoje. De Gaulle neabejotinai gerą planą paruošė su Alžyru padaryti taiką, bet tas labai nepatinka Alžyro kolonistams prancūzams. De Gaulle, mat

ALŽYRUI PASIŪLĖ VISIŠKĄ APSISPRENDIMĄ.

Tai yra rimtas pasiūlymas, ko kio sovietijoje niekas nepada-

rys, bet tas įvaro baimės prancūzams Alžyre apsigyvenusie-
ms, todėl, kai Bordeaux priėmė de Gaulle pasiūlymą, Al-
žyro prancūzai rėkia — „De Gaulle pakarti!“

Ryšium su viršūnių konferencija, JAV prezidentas nori išvystyti demokratiškumą pa-
laikancią akciją. Tuo tikslu jis prieš „viršūnių“ konferenciją su-
manė išgirsti didesnio skaičiaus valstybių pageidavimus. Tuo tikslu jis pasiryžo į kelio-
nę, kurią pradės gruodžio 4 d. Dabar tas yra nauja, kad Eisen-
howeris aplankys dar ir Tunisą ir Ispaniją. Po to jis

PARYŽIJE SUSITIKS SU VAKARŲ VADAIS.

Greičiausia tada bus apspres-
tas „viršūnių“ konferencijos lais-
kas. Jis negalės būti ankstyvesnis, kaip balandžio mėnesio, nes Chruščiovas į Praniūziją vyks tikrai kovo 15 d.

Daugelis aplinkybių, o jų tarpe ir Chruščiovo keičionė Ameriką, verčia rusus būti tai-
kesniais. Anot de Gaulle Mask-
va įsitikino, kad karas gali su-
naikinti ir pamatė, kad paverg-
tieji nebus rusų pusėje... O ir pa-
tys rusai, anot Dulles... yra Amerikos draugai.

KOLOMBO PLANO VALSTYBĖS

kurių yra 21, pripažino, kad pietinėje Azijoje žmonių ger-
būvis kyla. Į to plano sudėtį dabar primtas ir Singapūras.

KIPRO REIKALAI GERĖJA,

nes Makarios jau pasiūšė susi-
tarimą su turkais dėl Kipro ne-
priklausomybės, kuri bus pra-
dėta 1960 metų vasario mėne-
si.

KITOS ŽINIOS

— Lapkričio 5 d. pradėjo veikti Kauno HES turbina.

— JAV paleido seriją raketų į augštį, iš kur jos sugrįžta. Viena raketa buvo pasiekusi 1600 km (apie 1000 mylių) ir laimingai sugrįžo.

— JAV plieno streikas po 116 d. teismo nutrauktas, bet darbininkai nubalsavo, kad po 80 dienų, jeigu nebus susitar-
ta, vėl atnaujinis streiką.

— Italams nenorint išleisti Chruščiovo, sutarta taip, kad Italijos prezidentas lankys Ru-
sijos prezidentą Vorosilovą, o kad Chruščiovas negalėtų atvykti ir kaip premjeras, tai Ita-
lijos prezidento nelydės Itali-
jos premjeras.

— JTO gen. sekr. lankosi Laose, kurį puola komunistai iš Vietnamo.

— Vak Vokietijos socialis-
tai po 3 d. konferencijos priėmė rezoliuciją, nukreiptą prieš totalizmą.

Pasaulio lietuvių sostinėje

RAŠO EDVARDAS ŠULAITIS
STUDENTŲ SĄJUNGOS
SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 27—29 d. d. (Pa-
dėkos dienos atostogų metu) JAV Studentų S-ga Čikagoje turės savo metinį narių suva-
žiavimą—studijų dienas. Jam programą rengia centro valdy-
bos narys kultūriniais reika-
lams Aleks. Iljasevičius. To-
mis dienomis atskiras progra-
mas savo nariams taip pat da-
rys ir ivsos akademinės orga-
nizacijos. Suvažiavimo posė-
džiai vyks Conrad Hilton vieš-
butyje. Į Čikagą laukiama at-
važiuojant daug studentų ir iš-
kitų vietovių, N. Yorko, Fila-
delfijos studentai organizuoja ekskursiją į čia autobusu.

Suvažiavimo metu be kitų dalykų bus „Symposium“ te-
ma — „Lietuviai studentai iš-
eiivijoje“. Temos diskusijose dalyvaus Kęstutis Skrupskelis, Saulius Šimoliūnas ir Ina Už-
giriene.

● Dail. Adomas Varnas 80 m. amžiaus sukakties meno parą 14 d. Čikagos Čiurlionio gale-
dos atidarymas įvyko lapkričio rijoje.

— Prancūzija bandys ato-
minį sprogimą Sacharoje.

MINĖS LIETUVOS
KARIUOMENĖS SUKAKTĮ

„Ramovė“ lapkričio 22 d. Či-
kagos Jaunimo Centre ruošia Lietuvos Kariuomenės 41 me-
tų sukakties minėjimą, tokia programa: 10 val. ryto — pa-
maldos už mirusius kovotojus jėzuitų koplyčioje; 11 val. —
Laisvės Kovų paminkui kerti-
nio akmens pašventinimas. Mi-
šias atnašaus, pamokslą pasa-
kys ir akmenį pašventins vysk. V. Brizgys. 11.30 val. bus iškilmingas posėdis, kurio metu kalbės prel. M. Krupavičius, konsulas P. Daužvardis. Minė-
jime bus prisiminti mirusieji kariai, Sibiro bataliono kanki-
niai ir pagerbti gyvieji.

● Lietuviai buvo gražiai atsto-
vaujami Tautų draugystės pa-
rodoje, kuri įvyko lapkričio 15 d. Čikagos YMCA-os patalpose.

● Čikagos lietuvių krepšinio pirmenybės įvyks lapkričio 21 — 22 d. Foster parko salėje. Čia dalyvaus 4—5 komandos. Bus žaidžiama dėl konsulo P. Daužvardžio pereinamosios taurės, kuria pernai laimėjo LSK Neris.

— Išsiveržė Havajuose vul-
kanas Kilaoja.

SIŪSKITE ANKSTI KALĖDINĮ PAŠTĄ EUROPON

KAD UŽTIKRINUS JŲSŲ PRIETELIAMS IR MY-
LIMIESIEMS KALĖDINIO PAŠTO GAVIMĄ LAI-
KU, PAŠTO ĮSTAIGA SIŪLO IŠSIŪSTI NEVĖ-
LIAU ŠIŲ DATŲ:

PAPRASTU PAŠTU ORO PAŠTU

LAIŠKAI — LAPKR. 22 GRUODŽIO 11

SIUNTINIAI — LAPKR. 18 GRUODŽIO 9

ATSIMINKITE, KAD UŽTIKRINUS JŲSŲ KALĖ-
DINIO PAŠTO GAVIMĄ, REIKIA:

SPAUSDINTI ISTISĄ ADRESĄ DIDZIOSIO-
MIS RAIDĖMIS. SPAUSINTI ADRESĄ
SIUNTINIO IŠORĖJE IR VIDUJE, NEPA-
MIRŠTANT ĮDĖTI SAVO ADRESĄ.

VISADA UŽLIPINTI PAKANKAMAI PAŠ-
TO ŽENKLŲ. PASVERKITE SAVO PAŠTO
ĮSTAIGOJE VISUS ORO PAŠTO BEI PAP-
RASTUS LAIŠKUS IR SIUNTINIUS TAM,
KAD UŽTIKRINUS TEISINGĄ APMOKĖJI-
MĄ.

BŪTINAI UŽRAŠYKITE ADRESE VARDĄ
ŠALIES, Į KURIĄ SIUNTA EINA. KRĄSTO
VARDĄ RAŠYKITE ANGLIŠKAI.

KITŲ INFORMACIJŲ KREIPKITEŠ Į ARTI-
MIAUSIĄ PAŠTO ĮSTAIGĄ.

CANADA POST OFFICE

Dievs, svėti Latvijū

MINĖDAMI 1918 METŲ LAPKRIČIO 18 DIENOS
LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMĄ,
SVEIKINAME BROLIUS LATVIUS TAUTINĖS
LAISVĖS IR VALSTYBINĖS NEPRIKLAUSOMY-
BĖS SUKAKTUVĖMIS IR LINKIME, KAD LAT-
VIŲ TAUTA JUO GREIČIAU ATGAUTŲ VISAS
SAVO IR TAUTINĖS IR VALSTYBINĖS TEISES.

Naujienos iš pasaulio sostinės

REAKCIJA PRIEŠ DE
GAULLE NUTYLĖJIMUS

BALFO VAJAUS
KONCERTAS - VAKARAS

Prancūzijos prezidentas de Gaulle lapkričio 10 d. Paryžiuje spaudos konferencijoje paskelbė, kad Rusijos režimas per jėgą primestas jos kaimynams — Lenkijai, Čekoslovakijai, Vengrijai, jeigu tik būtų duota tų goslavių, Prūsijai ir Saksonijai, jeigu tik būtų duota tų kraštų žmonėms laisvės pasisakyti, tas režimas būtų didžiausią daugumą balsų atmestas. De Gaulle nieko nepasakė apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurių buvo pirmosios bolševikų aukos. Pavergtų Europos Tautų Seimo Generalinis Komitetas lapkričio 11 d. nutarė reaguoti. Komiteto pirmin. Zenklituoju pasiuntė prezidentui de Gaulle atitinkamą protesto telegramą. Vliko pirm. Dr. Triakas ir LLK pirm. Sidzikauskas kreipėsi į Lietuvos atstovą Paryžiuje dr. Bačkį, kad jis padarytų atitinkamus žygius Prancūzijos vyriausybėje.

SANDARA VEIKIA

Lapkričio 8 d. pp. Novickių bute įvyko New Yorko 1-sios Sandaros kuopos visuotinis narių susirinkimas. Aptarti N. Yorko Alto, jos santykiai su kitomis organizacijomis ir visa veikla ateinantiems metams. Kuopa į Alto tarybą delegavo: adv. A. Ošlapą, arch. A. Varną, P. Dulevičių ir A. Kynas-
tą. Į naują valdybą išrinkti: arch. O. Švilpas, A. Ošlapas, A. Varnas, J. Navasaitis ir Dulevičius. Buvo pagerbtas 10 m. išbuvęs kuopos pirm. A. Novickis.

ATLETŲ KLUBE,

Brooklyne, lapkričio 9 d. įvykęs Didžio New Yorko Tarybos susirinkimas į prezidentumą išrinko: A. Varną pirmą, S. Dzika vicep., A. Vakselį sekr. ir S. Briedį išdin. Naujasis prezidiumas tuojuo ėmėsi aktualių darbų.

SANTAROS SUSIRINKIME lapkr. 13 d., ped. Naujokaitis skaitė apie Lietuvos jaunimo rezistenciją okupacijų metu (1940—1944).

NEW YORKO SKAUTAI akademikai lapkr. 14-15 d. d. turėjo studijų dienas. Vyt. M. rijošius skaitė apie lietuvišką muziką, akt. V. Žukauskas apie istorinį Lietuvos teatrą, R. Šilbajoris apie lietuvių literatūrą tremtyje. Meninėje dalyje dalyvavo akad. L. Bajorinas, A. Vedeckaitė ir pianistas V. Strolia.

LIETUVOJE MİRĖ VYSKUPAS RAMANAUSKAS

Opie dešimtį metų išbuvęs Telšių vyskupu, Pr. Ramanauskas po gydymosi Druskininkuose ir operacijos, kurią padarė gydytojai Jankauskas ir Blatienė, spalio 15 d. Telšiuose mirė ir palaidotas katedros rūsyje greta vyskupo J. Staugaičio. Laidotuvėse dalyvavo 5 vyskupai (kurių tarpe Rygos vyskupas) ir 150 kunigų. Laidotuvės buvo labai iškilmingos.

BALETAS MONTREALYJE

Šią savaitę Montrealyje, Her Majesty's teatre, duoda spektaklius „National Ballet of Canada“. Repertuare „Gulibų ežeras“, „Pa de six“, „Karnavalas“, „Silfides“, „Cope-
lia“ ir kiti.

● Ponai Pijus ir Jozefa Mtishė susilaukė auksinės — 50 me-
tų vedybinės sukakties.

Lapkričio 5 d. buvo metinis Did. New Yorko Balof vajuos komiteto vakaras - koncertas, Apieškimio salėje. Buvo išpildyta A. Merklio operetė — „Jaunimėlis“. Išpildė operetės choras, M. Cibo vadovaujamas ir tautinių šokių grupė J. Matulaitienės vadovaujama. Kor.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMŲ

visuotiniame susirinkime lapkričio 15 d. nutarta pirmojo N. Yorko prieš 300 metų mokytojo iš Lietuvos atvykusio Karolio Aleksandro Kuršiaus atminimui prikalta atitinkamą len-
tą prie namo, kuriame toji mokykla buvo atidaryta.

BUV. POLITINIAI KALINIAI SAUKIA ATSIIBUSTI IS ABEJINGUMO LAISVĖS IDEALAMS

Lapkričio 6. Baltijos namuose New Yorko Buv. Politinių Kalinių Tarptautinė Federacija paminėjo Nežinomojo Kalinio Dieną. Nuo 1954 lapkričio 7-ji yra paskelbta Nežinomojo Politinio Kalinio Diena. kad ta proga prisimintume visas tironijos ir nežinomojo aukas ir sustiprintume laisvės pastangas ir kovos ryžtą su asmens ir tautų priespauda.

Ir šių metų Nežinomojo Politinio Kalinio Dienos minėjimo buvo ne tik prisiminti

auks, bet sykiu pareikštas ir cū ir sovietų politinio teroro gilus susirūpinimas tuo, kad laisvasis pasaulis pastaruoju metu yra apniktas abejingumo laisvės idealams. To būdingais ženklais yra ne tik Tibeto įvykiai, bet ir Chruščiovo viešnagė JAV ir numatytoji „viršūnių“ konferencija ir visa eilė kitų reiškinų. Buv. politiniai kaliniai savo rezoliucija šaukia JAV ir kitų dar laisvų kraštų visuomenę atsibusti iš savo abejingumo laisvės idealams ir visą savo moralinį svorį sudėti laisvės kovos svarstyklėms lėkš-
teje.

Minėjimas taip pat nutarė kreiptis į V. Vokietijos kancelerį Adenauerį, kad buv. nacių politiniams kaliniams atyginimas už nuostolius ir skriaudas būtų teisingas ir nevilkinamas.

Minėjimui vadovavo Lietuvių buv. politinių kalinių s-
gos vicepirm. V. Sidzikauskas.

— DB užs. r. min. S. Lloyd dvi dienas tarėsi Paryžiuje, po ko Prancūzijos užs. r. ministris pareiškė, kad viršūnių susitikimas bus balandžio mėnesio.

123 SLA KUOPA MONTREALYJE

sekmadienio susirinkime nutarė pasiųsti pagalbos besišaukiančiai Vasario 16 gimnazijai iš savo kaso sšimtą dolerių ir, be to, nariai dar sudėjo „Vieno dolerio rinkliavos rėmuose dar po dolerį aukų. Kas doleriu dar neprisidėjo, prašomi prisidėti, įduodant jį M. Juodviršui.

Montrealio SLA kuopa, su kakusi jau 10 metų po to, kai buvo atgaivinta Montrealio SLA kuopa buvo įsteigta 1907 metais, tiksliai po to buvo iširusi, todėl ji ruošiasi paminėti pirmąjį savo dešimtmetį.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ SVEIKINIMŲ

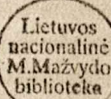
galima gauti Nepriklausomos Lietuvos redakcijoje: 7722 George St., LaSalle, P. Q. Sveikinimai bendro pobūdžio, ne senstanti, gražioje kortelėje, su pritaikytais vokais — 1 dol. už 20 sveikinimo kortelių.

A. † A. JONUI ŪSUI

mirus, skausmo prislėgtiems,

MOTINAI, ŽMONAI, SŪNUMS IR ARTIMIESIEMS
reiškiamo gilią užuojautą

Aušros Vartų Parapijos Komitetas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Authorized as

second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDZIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DOMINIC 6-6220

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50		America & S. America. \$ 5.50	
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Labai sunki

Vasario 16 gimnazijos padėtis!

DOLERIO VAJUS GIMNAZIJAI

Vasario 16-tosios gimnazija yra tam, kad parodytumėm mūs tautinį susipratimą. Ji yra lietuvių, išsiblaškiusių po pasaulį, visuomeninio subrendimo požymys, todėl apie ją reikia kalbėti ir rašyti visiems. Visi ją steigėme, jai rūmus iš pirkome, ir visų pareiga ją išlaikyti. Svetimieji su pavydu rodė ir rodo saviesiems mūsų bendrąjį uolumą aprūpinant anapus pasilikusių vaikų lietuviškojo auklėjimo savojoje mokykloje ir savų, lietuvių mokytojų.

Nėra reikalo aiškinti gimnazijos reikšmę išsilavinimui, nes kova už laisvę kasdien da riasi sunkesnė ir pavojingesnė. Šiandien savigarbos vertė ne bėpaisoma. Į didžiųjų pasaulio politikų kalbas ir rezoliucijas jau visai nebekreipiama dėmesio. Mūsų veiklieji veiksniai ne bėpajėgia senesnės visuomenės sukoncentruoti, ir ji skaldosi. Jaunimas dar daugiau skirsto si, ir labai didelė dalis mūsų veiklai dingsta. Jau visiems pa sidarė aišku, kad jaunimas bus tik tiek lietuviškas ir eis su mumis, kiek mes senesnieji ro dysime pasiaukojimo.

Kultūrinės propagandos už pinigų ir rašytomis rezoliuci jomis nepadarysime. Labai ma žai padės mums ir tie draugai, kuriuos už skvernų papešioja me. Lietuviškai propagandai reikia jaunatvės ryžto ir jau nos, karštos širdies. Rodykime pavyzdžius! VASARIO 16-to sios GIMNAZIJA tesujungia mus visus. Su dideliu noru ją steigėme, jai rūmus nupirkome. Dabar joje mokosi 126 mo kiniai. Daugiau priimti nebu vo galima dėl lėšų stokos. Mo kytojai dirba už mažiausią at lyginimą, aukojasi lietuvių vai kū lietuviškai ateičiai.

Sunkiai buvo pradėtas šių mokslo metų darbas, nes gim nazija kasdien brenda į skolas. Artėjama prie katastrofos ir, jeigu mes čia nepasijudinsime, tai gimnazija perims kiti. Tai būtų pati juodžiausia atestaci ja visiems veikėjams, karštų kalbų sakytojams!...

Gimnazijos ištikimui buvo suorganizuota 200 būrelių. Da bar liko tik 160. Iš šių — 24 metais atsilikę ir 54 nėra mo kesčių sumokėję už kelis mėne sius. Normaliai veikia ir sumo ka mėnesiui nario mokesčių tik 48 būreliai. Kiti moka po 5 ar 15 dolerių. Su ypatinga pagar ba tenka pažymėti kun. Sugin to nuomelną, nes jo suorgani zuoti Cikogėje 42 būreliai pri klauso prie 48 puikiai veikian čiųjų. Jei dar bent kelis tokius idealistus kunigus turėtume

MIELOS SEŠES IRMIELI BROLIAI!

Spalio 10 ir 11 dienomis Va sario 16 Gimnazijos rūmuose Huttenfelde įvyko PLB Vokie tijos Krašto Tarybos metinis suvažiavimas. Tarybos nariai apsvarstė einamuosius Bend

Kreipimasis

Į AMERIKOS IR KANADOS LIETUVIUS
lietuviškų ryšių palaikymo reikalu

Amerikoje ir Kanados rytuo se gyvenę lietuviai esame lai mingi, nes mūsų skaičius ir ekonominis pajėgumas leidžia mums griežtai reikštis mūsų tautine kultūra ir pasidžiaugti mūsų lietuviškumu, jame atvi gaivinti. Ne visi ar nors nedaž nai prisimename, kad yra kraš tų, kur lietuviai, ar tai dėl per mažo skaičiaus ar dėl kitokių priežasčių, negali išpūdingai pasireikšti, turi permaža ryšio su kitų kraštų lietuviais, to ry šio yra labai reikalingi. Nekal bėsiu šį kartą apie vidurinę ar vakarinę Kanadą, ko čia reik tų iš to, ką rytų Kanados ir Amerikos lietuviai galėtų jiems duoti. Nekalbėsiu apie Pieti nės Amerikos lietuvių reikalus. Nors retkarčiais vienas kitas iš jų pajėgia atsilankyti mūsų tarpe ir tuo būdu nors šiek tiek pažvelgti į savo krašto lietu vių gyvenimą.

Šiuo kartu noriu pažadinti dėmesį visų Amerikos ir Kana dos lietuvių bendro likimo bro liams Australijoje ir Naujoje Zelandijoje. Ten jų skaičius perdidelis, kad mums būtų va lia juos užmiršti ir leisti jiems dvasiškai nykti. Viso jų ten apie 10.000. Tačiau skaičius ir permažas, kad savo lietuviš kas reikalus galėtų vieni paten kinti tokiu mastu, kokio jie no rėtų ir kokio reikėtų.

Amerikos ir Kanados lietu vių masė privalo suprasti, jaus ti savo pareigą išugdyti kuo plačiausią iniciatyvą palaikyti lietuviškus ryšius su kitų kon tinentų lietuviais. Kitų kraštų

lietuviai negauna iš mūsų ni malinės būtinės tautinės pa galbos ir patys nepajėgia sau pasigelbėti. Jų lietuviškos mo kyklos lig šiol negauna vado vėlių, jaunimui skirtos jų ra movės neturi lietuviškų kny gu.

Kol PLB plačiau išvystys sa vo veiklą, verčiamas mano pa tyrimo ir mano lankomų lietu vių prašymo, drįstu siūlyti mū su patriotinėms suaugusiųjų ir jaunimo organizacijoms savo veiklos ir dėmesio nors didelę dalį nukreipti į lietuviškų kul tūrinių ryšių stiprinimą tarpe visuose kontinentuose gyve nančių lietuvių. Reikėtų tuo tikslu sukurti įvairiose vietose komitetus. Gi kol atsiras tuo tikslu platesnė iniciatyva, aš drįstu kreiptis į visus Ameri kos ir Kanados lietuvių su pra šymu siūsti mano adresu visas atliekamas lietuviškas knygas, laikraščius, kompleksus, lietu viškas plokšteles, koncertų ir kt. įdomesnių įvykių magneti nes juosteles, lietuviško gyve nimo nuotraukas — foto ar per šviečiamas plokšteles, tautinio meno darbelius. Visa tai bus iš siuntinama toms lietuvių kolo nijoms, kurios to pageidauja. Per lietuviškos širdies langelį pažvelkime ir pamatykime viso pasaulio lietuvių, o akimis sa vo bute suraskime lietuvišką do vanėlę jų lietuviybės palaiky mui. Visiems jautriems patrio tams aiškiai iš anksto.

Jūsų vysk. J. Brizgys
6727, S. California Avenue.
Chicago 29, Ill., USA.

HAMILTON, Ont.

Atkelta iš 7 psl.

Po 100 dol., Šeduikienė Olga, Šeduikytė Rūta, Šeduikis Ed vardas, Šeduikytė Irena, Joni kas Arinas, 11 Stirton St., Ci paris Pr., Kalainis Jonas, St. Catharines, Ont., Karalėnas Ge raldas, Palčiauskas Alfonsas, Palčiauskaitė Birutė, Miškinie nė Antanina iš Oakville, Ont., Ramonas Aloyzas irgi iš Oak Oakville, Ont. ir Lapienis Re nis iš Jarvis, Ont.

Mažasis Renis, Petro ir Van dos Lapienių venturistai sūnus, yra 500-tasis LN narys, vyriš kai užbaigęs pirmąjį pustūks tantį. Jo dvi mažosios sesutės,

Dalia ir Rita, kurias paskelb sime sekančiame LN narių są raše, Nr. 26-tame, pradėjo šeš tąjį LN narių šimtą ir tikėki mės, kad po kelių metų jų pa daryta, pradžia bus vanikuota pilnu tūkstančiu LN narių.

Papildomai inėšė Zadeikis Antanas 300 dol., jau turėjęs L. Namuose 200 dol. ir hamil ttnietis X 200 dol., turėjęs prieš tai 100 dol. Paskolos sė rų už 1000 dol. pirkto Bakšys Stasys, dar prieš LN nupirki mą, inėšęs taip pat 1000 dol. ak cijoms pirkti.

Visiems tautiečiams, taip ga lingai remiantiems didžiąją Lie tuviško Centro Hamiltono kū rimo idėją, nuoširdžiausiai dė kojame ir kviečiame visus lietu

Ateinančiais metais gimnazi ja švęs savo dešimtmetį. Visų lietuvių laisvajame pasaulyje dėka yra mums sudaryta sąly ga čia jaunima auklėti krikščio niškoje - lietuviškojo dvasioje. Mūsų nuolatiniai rėmėjai ir globėjai yra didžiausią didvy rių, patriotų, idealistai ir jų kilnieji darbai bei pasišventi mas bus aukso raidėmis atžy mės Lietuvos istorijos lapuo se.

1950-52 m. susidarė rėm būreliai dalinai ima pavargti. Nors didžioji jų dalis, dėka pa sišventimo, mus jau remia de šimtuosius metus, bet vis au kos menkėja ir gimnazijos va dovybė yra atsidūrusi kėblion padėtin. Padėtis darosi visiš kai nebepakenčiama: bėgamo sios skolos netoli 30.000 mar kių, reikia pirkti žiemai bul vių, daržovių, kuro ir mokėti personalui atlyginimą.

Jeigu šią gimnaziją tektų ne trukus uždaryti dėl finansų sto kos, tai būtų labai gaila to gra žaus lietuviško jaunimo ir tų įdėtų aukų per pastaruosius 10 metų. Vaikai būtų priversti ei ti į vokiškas mokyklas ir ten greitai nutaustų, dingdami ir mūsų tautai.

Lietuvių Bendruomenė Vo kietijoje negali viena gimna zijos išlaikyti, nes tam nėra lėšų, o, be to, juk tai bendras visų pasaulio lietuvių, kuris gyve na laisvajame pasaulyje, reika las. Per visokius susibūrimus,

susirinkimus, šventes, ruošia mas pramogas prašau visus lie tuvius skatinti prie bendro tau tinio darbo prisidėti ir įieškoti kelių ir būdų Vasario 16 Gim nazijai padėti. Lietuviybės iš laikymas, jos stiprinimas, Ne priklausomybės Lietuvai sieki mas lieka pagrindiniai mūsų gimnazijos tikslai. Esame liet viais ir esame pasiryžę jauni mą auklėti lietuviškojo dvasio je.

Vasario 16 Gimnazijos auk lėtiniai yra prisirišę prie savo jo švietimo židinio ir tikisi, kad lietuviškasis solidarumas visa me laisvajame pasaulyje jį iš laikys.

Aukas (pinigais ar čekiais) siųskite kaip Jums patogiau— tiesiog gimnazijos direktoriui dr. Griniui, per Balfą, ar gim nazijos banko sąskaiton — Deutsche Bank - Weinheim a. d. Bergstrasse, Konto Nr. 12, 060. Už atsiųstas aukas gimna zijos vadovybė atsiųs pakvita vimus ir nuoširdžią padėką.

Baigdamas už anksto nuošir džiaį dėkoju už jūsų gerą širdį, organizuotumą, pasiaukojimą lietuviškam reikalui ir linkiu didžiausios sėkmės.

Jus sveikina ir Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai, direk torius, mokytojai ir visos perso nalas.

Pr. Skerys

PLB Vokietijos Krašto Tary bos narys ir gimnazijos mokytojas.

Agentūra "GINTARAS"

(K. KUDUKIS)

LONDON, ONTARIO

1702 Whitehall Drive.

Tel. GL. 1-0821

Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Čia gaunamos visokios lietuviškos knygos, vadovėliai, ir atvirutės. Parduodami įvairūs vokiški radio aparatai ir patefonai. Philko firmos televizijos aparatai.

ZYMAI ŽEMESNĖS KAINOS KAIP KITUR.

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. r.

LONDON, Ont.

PUIKI KULTŪRINĖ PRAMOGA

Londono lietuviams skauta ms remti būrelis lapkričio 28 d. — šeštadienį — miesto bi bliotekos auditorijoje, Queen's

vius ateiti šiam labai svarbiam tautiniam darbui į pagalbą. Viena akcija kainuoja 100 dol. Čekius prašome siūsti St. Bak šiui, 38 Stanley Ave., Hamil ton, Ont.

Tik vieningu darbu ir ryž

tinga drąsa atsieksime, didžių

jų tautinių tikslų! Valdyba.

500-TASIS LN NARYS

Lapkriūt 9-oji L. Namų dar be liks atmintina, nes tą dieną Liet. Namai gavo 500-tąjį na rį, kuriuo buvo mažasis Renis Lopienis iš Jarvis, Ont. Jo tē veliai prieš metus įsigijo apie 250 akrų ūkį, kuriame verčia si pienininkystę. Turi 50 mel žiamų karvių ir apie tiek pat prieauglio. Spalio 6 d. jie su mažaisiais Reniu ir Dalia pa tys atvyko pas LN p-ką St. Bakšį į namus ir įteikė 300 do lerių čekį, įrašydami visą savą jį jaunimą LN nariais.

RUOŠIAMAS PAGERBIMAS BUVUSIEMS JAUNIMO VADAMS.

Šiais metais mūsų skautiš kas jaunimas neteko net trijų energingų vadų, pasitraukusių iš aktyvaus veikimo: p. Vili mienės, Juozo Trečioko ir Zig mo Laugalio. Per eilę metų šie tautiečiai paaukojo daug valandų aukledami mūsų jauni mą lietuviškojo dvasioje.

Hamiltono Skautams Remti D-jos V-ba nutarė suruošti jie ms oficialų pagerbimą, kuris įvyks gruodžio 12 d., šeštadie nį, parapijos salėje. Visus tau tiečius v-ba kviečia dalyvauti ir tuo pareikšti šiems ilgame čiams skautų vadams padėką už jų įdėtą pasiaukojimą.

Norintieji dalyvauti prašomi

iki gruodžio 6 d. užsiregistruo ti pas G. Breichmanienę, 233 Locke St. So. Tel. JA 8-4609.

Pagerbimo vakarienės išlaido ms padengti moterys moka 2 dol. ir vyrai 3 dol.

DIDYSIS FILMAS LIETUVIŲ NAMUOSE!

Nuo lapkr. 23 d. LN Delta kine pradėdamas rodyti ir eis visą savaitę nuostabiai puikus filmas „Kelonė aplink pasaulį per 80 dienų“. Jis tęsiasi 3 va landas ir yra tolygios klasės, kaip ir „10 Dievo Įsakymų“. Kas ir nelankome kinų, šį fil mą seksime su retai įtemptu dėmesiu. Seansų pradžia 6 v. 30 min. ir 9 val. 30 min. kas dien.

DĖMESIO LN NARIAMS

Dar apie 100 LN narių ne prisijuntę pasirašyti atkarpų, kurios buvo išsiuntinėtoms naria ms kartu su pranešimais, kiek kiekvienas turi Lietuvių Na muose pinigų. LN v-ba maloni ai prašo galimai greičiau pa sirašytas atkarpas grąžinti.

J. G. SKAISTYS,

LN administratorius lapkr. 7 d. dalyvavo puikiame krikšty nų pokilyje pas Birsenus, Mt., Bridges, Ont., netoli Londono. Į krikštynas pas Birsenus su važiavo apie 60 svečių, kurių didelė dalis buvo iš Toronto. Šia proga J. G. Skaistys iš šei gyventojų dalis, bet ir užsie mininkų gavo Liet. Namams 100 dol. Nuširdus ačiū.

Sk. St.

g-vė nr. 305, rengia labai sma gią kultūrinę programą. Atvy ksta Detroito lietuvių teatras, vadovaujamas Z. Mikšienės, ir suvaidins Fuldos 3-jų veiksmų komediją „Stebuklingi vais tai“.

Visi londoniškiai ir artimes nių apylinkių lietuvių mal o niai kviečiami į šį spektaklį at silankyti ir tuo paremti lietu višką jaunimą — skautus. Pra džia 7 val. 30 min. — o —

SEŠTADIENINĖ MOKYK LA PRADĖJO DARBĄ

Dėl Šv. Petro parapijos mo kyklos statybos ir remonto dar bū Londono lietuvių šeštadie ninė mokykla darbą tegalėjo pradėti tik lapkričio 14 d. Pa mokus vyksta toje pačioje kla sėje. Laukiama, kad šiemet vi si tėvai savo vaikučius į mo kyklą leis. Malonu pažymėti, kad daugumas mokinių — jau čia gimę — naujų ateivių — vaikučiai.

PADIDĖJO NEDARBAS

Dėl Amerikoje ilgai užtruksio plieno streiko, pristigus ža liavų, kelios didesnės Londo no įmonės paleido, nors kaip sako, laikinai, savo darbinin kus. General Motor, gaminąs disel garvežius, atleido apie 450 darbininkų, o General „Stell Wares, kaip London Free Pre ss pranešė, paleido ir paleisias net iki 1000 darbininkų. Abejo se įmonės dirba po keletas lie tuvių.

L. E-tas.

Pasisako skaitytojai.

DEL „HAMILTONO PAVYZSDYS KITIEMS“.

(„N. Lietuva“ 46 nr.)

Tai gražus pavyzdys, bet jis būtų buvęs dar gražesnis, jei vienas kitas šimtas dolerių bū tų įpaskirta Vasario 16-sios gimnazijos reikálams, iš kur jau pasigirdo SOS pagalbos šauksmo garsai!

Kada jūroje laivas atsiduria pavojuje, jam paleidus pagal bos šauksmą: išgirdę tai, kiti laivai tuojau skuba į pagalbą, net pakeitę būtiną savo kelio nės kursą. Kada mūsų vieninte lė laisva pasauly mokslo įstai ga pasiuntė mums pagalbos SOS!, mes nė cypt!

Taigi, dienos šventės komi

tetas pirmiausiai turėjo atsiliep ti į minimos pagalbos šauks mus, o paskiau eiti prie kitų šalpos reikalų, ir tik tada skir ti lėšas ne pirmos eilės reikala ms.

DEL LIETUVOS KONSU LATO ĮSTAIGOS

Ištikus reikalui, sklaidžiau Toronto telefonų abonentų kny gos puslapius. Sustojau ties svetimų valstybių konsulatų są rašu. Tarp kitų, skaitau Latvi jos, Estijos valstybių konsula tų adresus ir telefonų nume rius. Labai pasidarė nuostabu, kad Lietuvos vardo neradau!

Savo laiku spaudoje buvo nusiskundžiama, kad prie Lie tuvos konsulato įstaigos nebu vo nė mažiausios išskabėles. Pa ro sirodo, kad nebuvo netik iška bėlės prie durų, bet net ir tele fonų knygoje Lietuvos vardo nebuvo! O, vis dėlto, reikia ma nyti, kad minėta sąrašą, kart didele dalis buvo iš Toronto. Kartėmis skaito netik vietinių šalies gyventojų dalis, bet ir užsie niečiai. Kodėl taip yra ir kas galėtų tai paaiškinti?

Z. Pulinauskas.

Lietuva po Rusijos presu

IŠ VLIKO VYKDOMOSIOS TARYBOS FIRMNINKO J. GLEMZOS PRANEŠIMO VLIKO PLENUMO SESIJAI 1959 M. SPALIO 17—18 D. D.

2. NĖRA PASAULYJE JĖGOS, KURI SUTRUKDYTŲ LIETUVAI ATGAUTI NEPRIKLAUSOMYBĖ!

1) Lietuvos žemės ūkis, pa-
vergtas kolchozinei ir sovcho-
zinei sistemai, daro tik labai
menką pažangą. Kolchozin-
kų padėtis tik po truputį gerė-
ja ir, palyginus kad ir su tais
pačiais miestais ir pramonės dar-
bininkais, vis dar yra labai blo-
ga. Vykdoma privatinų gyvū-
nų ir sklypų likvidacija kol-
chozininkų ūpo nepakels. Tik
dėka to, kad šiek tiek gerėja vi-
suotinis gyventojų aprūpinis
mas konsuminėmis prekėmis,
susidaro ir kolchozininkui tru-
putį lengviau patenkinti savo
reikalavimus. Iš kitos pusės,
tačiau kolchozininko perkamo
galia yra tokia menka, kad
jis visuotini ūkinės padėties
gerėjimui negali nei iš tolo tiek
pasinaudoti kiek pramonės
darbininkas. Daromi bandy-
mai stipriuose kolchozuose nu-
statyti tvirtą atlyginimą. Bet
irgi labai žemas — avansu kai
kur buvo išduota tik po 4 rb.
ir 1 kg grūdų už darbadienę.

Žiemkėnų derlius šiame
skaitomas geresniu už perei-
tus metus, bet apie vasarą
dar tylima, o pašarų bus ma-
žiaus, tik kukurūzai geriau už-
derejo.

Žemės ūkio ministeris Vaza-
linskas, pranešdamas apie pa-
iektus šių metų 7 mėnesių pie-
mo ir mėsos gamybos rezulta-
tus, nurodė, kad pagaminta
daugiau kaip pernai, bet įsipa-
reigojimai neištesėti.

Kolchozams ir sovchozams
kiek stiprėjant, jiems vis už-
kraunamos naujos pareigos.
Reikalaujama kelių taisyti,
mokyklas, kultūros namus, li-
gonines, prieglaudas statyti.

2) Lietuvos pramonė. Lietu-
vos industrializacija vykdoma
toliau. Septynmečio planas nu-
mato investicijų 12 milijardų
rublių. Be padidėjimo veikian-
čių įmonių numatoma užbaigti
statyti Panevėžio linų kombi-
natą, Kėdainiuose pastatyti su-
perfosfato fabriką ir gal cuk-
raus fabriką, didinti energeti-
kos ūkį ir statybinių medžia-
gų įmones. Elektrifikacija ple-

čiama ir kaimuose. Jau per 500
kolchozų elektrifikuota.

Visoje TSRS septynmečio
plano vykdymas eina sunkiai
ir terminai „pavyti ir pralenkti
JAV-se“ perkeliama tolyn į at-
ei. Ir pramonės automatiza-
cija sutinka daug sunkumų.
Tai įmonės nepritaikytos, tai
naujoms trūksta planų, ar įran-
kių, ar įrankiams gaminti ga-
mas konsuminėmis prekėmis,
myklų, o dar svarbiau, kad trū-
ksta apie 5 milijonus darbo ran-
kų, nors jau įdarbinta 45% mo-
terų. Vis dažniau kaltinami pa-
reigūnai už planų neįvykdymą
už pirmenybės teikimą vietos
reikalams, už „nesveiką nacio-
nalizmą“. Neužmirštama ap-
kaltinti ir emigraciją, kuri, gir-
di, kurstanti „neapykantą ru-
sų tautai“ ir t. t.

3) Statyba. Nėra abejonės,
kad statyba Lietuvoje pasta-
rais keliais metais vykdoma
patiesni mastu, negu bet ka-
da anksčiau po karo. Tai liečia
ir pramonės, ir viešųjų pastatų
ir gyvenamųjų namų statybą.
Tačiau vis dar dideli sunku-
mai su statybinėmis medžiago-
mis. Geresnė statybinė me-
džiaga tenka pramonei ir vie-
šiesiems pastatams bei privie-
gijotoms gyvenamųjų namų
statyboms. Kolchozuose staty-
ba vis dar primityvi. Net ofi-
cialiai rengiama naudotis „vie-
tine medžiaga“, tai reiškia mo-
liu, spaliais ir pan. Užsimoji
mas naikinti vienkiemius pasta-
tus ir statyti kolektyvinius kai-
mus jau vien dėl to eis tik lėtu
tempu, kad trūksta statybinių
k ir statybinių medžiagų. Pasta-
rais keliais metais šiek tiek pa-
gyvėjo privatinė statyba mies-
tų pakraščiuose (mažučių na-
melių, statomų savomis lėšo-
mis ir medžiagomis). Bet tai
tik retam geriau uždirbančiam
arba „kombinuojančiam“ ima-
noma.

VII. KELETAS BAIGIAMŲ JŲ PASTABŲ.

1) Lietuvių tautos laikysena

yra tokia, kad esamose sovieti-
nio režimo sąlygose ir atsižvel-
giant į pasaulio politikos rai-
dą geresnė ir būti negali. Jei
pavergtos krašto tautiečiai —
tiek senimas, tiek jaunimas —
yra pasiryžę išlikti lietuviais,
tai gėda būtų laisvojo pasaulio
lietuviams, jei jie lietuvybės iš-
silaikymo atžvilgiu pasirodytų
mažiau ryžtingi.

2) Jei okupuotos Lietuvos
tautiečiai — kaip rodo VLIKO
ir kitų gautos pakartotinos ži-
nios iš tėvynės, iš atvykusių iš
Lietuvos ir kitais šaltiniais —
daugumoje netiki sovietinio re-
žimo pastovumu ir vis dar tiki
laisvos nepriklausomos Lietu-
vos atkūrimą, tai gėda būtų
laisvojo pasaulio lietuviams,
jei jie, suparalizuoti pasaulyje
pasireiškiančių koegzistenci-
nių tendencijų, ar išlepinti įsi-
gyto sau gerbūvio, imtų numo-
ti ranką į Lietuvos laisvinimo
reikalą ir tuo užmirštų tautos
ateitį, nusišalindami nuo kil-
nios, garbingos pareigos gelbėti
tą tautą, gelbėti Lietuvą.

3) Pastarieji metai parodė,
ir tiesioginiais liudininkais iš
krašto ir sovietinės propagan-
dos reakcijos pasireiškimais,
kad VLIKO institucijų povei-
kis į pavergtos krašto tautie-
čius yra veiksmingas. Būti tik-
ra dezertyrinė, kapituliacinė
elgsena, jei užsidarė savo ego-
izmo kiaupe nesutelktume lėšų
tai veiklai plėsti. Apie kokį no-
rs siaurinimą negali būti nė
kalbos. O plėsti reikia, nes be
esamų priemonių reikia panau-
doti dar ir naujų, kitų pavergtų
tųjų tautų jau seniai praktikuo-
jamų, pvz.: Intensyvinti netik-
radio transliacijas, bet ir spaus-
dintu žodžiu ir kitomis priemo-
nėmis skverbtis pro geležinę
uždangą.

4) Ne mažiau būtina plėsti
Lietuvos laisvės reikalų propa-
gandą laisvojo pasaulio kraš-
tuose, Europoje, Amerikoje ir
kitur. Lietuvos laisvės darbu-
tojai pirmojo D. karo metu ir

čiau tikrai nesisekiant juos nu-
raminti, aiškiau suformulavo
pasūlymą.

Milijonas su viršum europie-
čių prancūzų, kurių didelė
dalis, po pralaimėto 1871 m. ka-
ro su Vokietija, iš Elzaso bei
Lotaringijos ir ten buvo persi-
kėlę — savo darbštumu primi-
tyvų, veik nomadinių žemės ūkį
pakėlė augštai. Tačiau tas ūkis
vietoje teikia tik žaliavas, gi
visas tų

ŽALIAVŲ PERDIRBIMAS
daromas Prancūzijoje. Taip,
kailių apdirbimo įmonės, egzis-
tavusios ten, prancūzams ten
atėjus, buvo likviduotos, gi kai-
liai apdirbimui gabunami į met-
ropolijos fabrikus. Tas pats ir
su alyvomis, kurių aliejaus ga-
minimo fabrikai tik dabar atsi-
randa šiaurės Afrikoje, gi iki
tol taip alyva, taip ir alyvų vai-
sių kiti produktai buvo gami-
nami Pietų Prancūzijoje, kad
tą perdirbimą suderintų su Mar-
selės muilo fabrikų gamyba.
Ne kitaip yra ir su vaisiais.
Daktilės, figos pakavimui, pa-
renigmui rinkai irgi gabena-
mos į Prancūziją! Per tai, o
taip pat ir dėl šeimyninių ry-
šių tarp kolonistų bei Metro-
polijos gyventojų, vienas euro-
pietis, išsiskinęs šiaurės Afri-
koje, duoda „pragyventi“ 4—
5 metropolijos gyventojams! Savo ruožtu, silpnas šiaurės Af-
rikos ikišiolinis supramoninis
mas verčia koki 0,7 milijono al-
žyriečių būti metropolijoje pi-
gia darbo jėga.

Tačiau tos primityvaus šiau-
rės Afrikos ūkio teikiamos met-
ropolijai gerybės, šiandieną,
yra tik antraile priežastimi
rišančia prancūzus su tais kraš-
tais.

1918-1919 metais su pavydu
žiūrėtų į tas pačias propagan-
dos galimybes, kurias dabar
turi laisvojo pasaulio lietu-
viai, kurių tačiau negalima vei-
ksmingiau išnaudoti tik dėl to,
kad trūksta čia markės, ten do-
lerio, ten svaro.

5) Jei lietuvių tauta paverg-
tajame krašte ir Sibire savo
vergų darbui, savo menku gy-
venimo standartu, neša kasmet
sunkias, milijardus rublių ei-
nančias kontribucijas — vis
vien nepalūždama tikėti lais-
vos Lietuvos rytojų — tai ar
gali būti mūsų sąžinė rami, jei
nesutelkiame noriai ir sklan-
džiai nors porą, trejetą dešim-
čių tūkstančių dolerių Tau-
tos Fondui, Lietuvos laisvini-
mo reikalams? Jei kiekvienas
laisvajame pasaulyje uždirbęs
tautietis nuo kiekvieno gauto
dolerio nors vieną centą, net
jei tik dešimtdalį cento paau-
kotų Tautos Fondui, susidary-
tų didžiulės sumos.

6) Garbė tiems laisvojo pa-
saulio lietuviams — Ameriko-
je, Europoje, Australijoje ir
kitur — kurių dažnas savo
duoklę atlieka netik už save,
bet ir už 10 ar 100 nerangių,
dezertyriškai supasavusių tau-
tiečių, pašvėsdamas laiką, jė-
gas, sveikatą ir lėšas tam, kad
tauta liktų gyva ir tėvynė at-
gautų vėl laisvę. Tai tikrai
šviesūs žiburėliai siaubingose
jūroje, per kurią iriai mūsų
tautos laivelis.

Šiais lietuvių tautos istori-
nių kvotimų laikais sąmonin-
gai lietuviui negali būti gar-
bingesnio vardo kaip Lietuva
— ir garbingesnio pažado,
kaip šio: Tau, tėvyne, aš noriu
pašvesti bent dalį savo lėšų, jei
ne daugiau. Nėra pasaulyje jė-
gos, kuri galėtų ilgiamui su-
trukti Lietuvai atgauti lais-
vę ir tautai šviesesnę laimingę
rytojų. Kiekvienas iš mūsų
— neškime tą įsitikinimą į pla-
čiąją visuomenę, skleiskime ją
savo tautiečių masėse ir viso
laisvojo pasaulio tautos!

SACHARA,

kadaise neįveikiama gamtos
kliūtis tarp Europos bei Cent-
rinės Afrikos žaliavų ištekliai,
šiandieną pati pasidare dide-
liausiu magnetu, pritraukusiu
dėmesį viso pasaulio žibalinin-
kų, gi pačių prancūzų many-
mu, Sacharoje glūdi Prancūzi-
jos ne tik atgijimo, bet ir iš
viso visos egzistencijos šaltis.

Gi į Sacharos turtus keliai
eina per šiaurės Afriką, o ypač
per Alžyrį! Saulės išdegintų
tyrlaukių gėlmės, net iki 3,5
km gilumoje buvo surasti mil-
žiniški žibalo ištekliai (nekal-
bant jau apie mineralinius tur-
tus, kaip geležis, varis, boks-
tas ir net urano rūda), kurių
pakaktų „maitinti“ visą Euro-
pą, atpalaiduojant ją nuo „pri-
klausomybės“ Artimųjų Rytų.
Arabijos žibalo versmės. To
žibalo „saskaiton“ prancūzai
jau stato „pipe-line“ tarp
Marselės ir Vokietijos miesto
Karlsruhe! Žibalas, tai stip-
riausia sąsaja, tiesiog spazma-
tiškai rišanti prancūzus su
šiaurės Afrika!

J. Dainauskas.

PAJIESKOJIMAI

— Pajieskomas Tamošiūnas
Vityautas, gimęs 1905 m. Ra-
guvos valc., prieš karą gyvo-
jęs Winnipege. Ieško jo moti-
na, esanti Lietuvoje. Rašyti
šiuo adresu: A. Aleliūnas, Box
98, Forget, Sask., Canada.

— Iš Lietuvos pajieskomas
Vaitkevičius Jokūbas, sūnus
Juozo. Jis pats ar apie jį žinan-
tieji prašomi rašyti: Vaitkevi-
čiūtė — Gaillušienė, Joniškelio
Bandymų Skyrius, USSR Lie-
tuva.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

KOMENTARAI PRIE SO VIETINIŲ KOMENTARŲ

Sekdamas Tėvynės Balso,
Tiesos ir kt. pavergtos Lietu-
vos laikraščių pėdomis, vilnis
kis dvisavaitinis „Sportas“
taip pat paleido visą seriją šo-
vinių N. Lietuvos vaistybės
sporto „sulyginimui su žeme“,
neaplenkdamas ir JAV lietu-
vių emigrantų. Tiesa jau kiek
anksčiau jis daug pamazgų už-
pylė ant šio sk. vedėjo ir Nau-
jienų sporto sk. redaktoriaus,
tačiau paskutiniai aprašymai,
turi aiškia tendenciją sukriti
kuoti viską, kas buvo Lietuvo-
je prieš antrąjį pasaulinį karą.
Labai „nekalta“ vilniškis „Sp-
ortas“ šį klausimą pajudino.
Greičiausia, tariamojo kaunie-
čio A. Bertašiaus pavarde, sle-
piasi pati redakcija, kuri atsa-
kydama, kaip minėjau, į savo
pačios klausimą — kokia buvo
Lietuvos futbolo rinktinė Pa-
ryžiaus Olimpiadoje, — duoda
ne tik žaidėjų pavardes, bet
taip pat plačiai aprašo N. Lie-
tuvos sportinį gyvenimą, su-
versdama visą bėdą „buržuja-
ms“, kurie liaudies sportu ne-
sirūpinę, nes valstybėje buvo
si didžiausia netvarka, pinigų
stoka sporto reikalams ir t. t.

Tačiau straipsnio autori-
s V. Ingautas ten pat prieštara-
ja pats sau. Rašydamas, kad
sportui pinigų nebuvo, jis taip
pat pažymi, kad Lietuvos fut-
bolo rinktinė į Paryžių išvyko
ir dar kartu su dviem divirti-
ninkais!! O iš savo pusės dar
norėdijai pridėti, kad Lietuvos
sportininkai, prieš karą pasiek-
davo ne tik visus Europos kraš-
tus, bet taip pat Afrikos (Egip-
tą) ir JAV, kai tuo tarpu Sov.
S-gos sportininkai niekur no-
sies neiškišdavo, nes neturėjo
pinigų ir buvo persilpnai tarp
tautiniams pasirodymams! Tik
paverge kitas tautas ir sustip-
rinę dirbtiniu keliu SS sporti-
ninkų eiles, jie pradėjo drąsiau
rodytis tarptautinėje arenoje.

Gerokai tenka ir buv. pasau-
lio sunkaus svorio meisteriui
J. Šarkiui-Zukauskui, (ar tik
čia ne nuopelnas atsilankiusių
JAV lietuvių ekskursijų?), ku-
ris vadinamas tiesiog „butle-
riu“, ne lietuviu ir t. t. Gaila,
kad plačioji laisvojo pasaulio
sportinė literatūra nėra priei-
nama „Sporto“ laikraščio bend-
radarbiams, kadangi jie atver-
tę amerikoniškos bokso enči-
klopedijos puslapius apie J.
Šarkio-Zukausko tautybę ras-
tų įrašytą žodį Lithuanian...

RUDZINSKO PRISIMINIMAI

Prie viso to, vertėtų išvardin-
ti irklautojo M. Rudzinsko pri-
siminimus iš Europos pirmo-
nybių Vokietijoje, kuriose jis
dalyvavo su rusu Fedoronko
(tarp kitko — ir M. Rudzins-
kas yra vedęs „gražuolę“, kaip
ji sakosi, iš Leningrado). Ra-
šydamas apie šias pirmeny-
bes, M. Rudzinskas grįžta į
1957 m. Belgijoje. To priežas-
tims yra rusų Zvizdkino pasi-
kalbėjimas su anksčiau „Tėvy-
nė“ apleidusiu tautiečiu, pra-
džioje kalbėjusio provokuojan-
čių tonu, vėliau labai manda-
giai, paliekant gerą įspūdį. Tuo
tarpu Belgijoje, kaip rašo M.
Rudzinskas, kraunant valtis ir
mašinas, jos atrodė smarkiai
pasunkėjusios... Patikrinus,
rasta, kad dypukai prikimę
jas antitarybine literatūra! (Ir
tik pagalvokite, kokie jie kva-
liai: tiek prikimšo, kad net ke-
liant valtis galima buvo pažin-
ti, kad jos pasidarė dvigubai
sunkesnės). Na, ačiū M. Ru-
dzinskui ir už tai, nes visi Lie-
tuvos sportininkai sužinojo,
kad ir laisvame Vakarų pasau-
lyje nesnaudžiama, bet kovoja
ma ne tik už Lietuvos išlievisi-
nimą, bet taip pat ir rusų tau-
tos, iš komunistinės priespa-
dos.

AKSTINO VIRŠUNĖ

Kaip jau anksčiau esu minė-
jęs, Kirgizijos ir Lietuvos alpi-
nių grupė, vadovaujama kir-

nistų grupė, vadovaujama kir-
gizo Alimo Romanovo, nutarė
vieną Tian-Šanio kalnų viršū-
nį pavadinti (žuvusio kalnuo-
se) Gedimino Akstino viršūne.
Tam reikia į kalno viršūnę
įkopti pirmą kartą. Šiandien
galime pranešti, kad trys Lie-
tuvos alpinistai su kirgizais
įkopė į 4,250 m aukščio vir-
šūnę, kur dar nebuvo įkėlęs ko-
joks žmogus ir pavadino
bevardę viršūnę Gedimino Ak-
stino vardu. Suprantama, joje
palikta ir dabartinės paverg-
tos Lietuvos vėliavos — raud-
nos, žalios, baltos spalvos.

LIETUVA PRLENKĖ RUSIJĄ

Įdomią statistiką galime pa-
uoti iš Lietuvos ir Sov. S-g
krepšinio gyvenimo. Pasirodo,
kad ši sporto šaka Lietuvoje
yra populiariausia, todėl visai
prasminga yra vadinti krepši-
nį — Lietuvos tautiniu sportu,
nes registruotų krepšininkų
okup. Lietuvoje esama 34,200.
Skačiuojant, kiek krepšininkų
tenka vienam tūkstančiui gy-
ventojų (paimant dabartinį sk-
aičių — 2 mil. 700 tūkst.) iš-
eity, kad Lietuvoje kas 81 žmo-
gus žaidžia krepšinį, o tūkstan-
čiui gyventojų tenka 12,5 kre-
pšininko. Šiuo skaičiumi, Lie-
tuva užima pirmą vietą, nes
pav. Ukrainoje išeina tūkstan-
čiui žmonių 4,8, Gudijoje 4,3
— Estijoje 7,8 taip vad. RIF
SR net 2,8!

TRUMPAI IS LIETUVOS

— Lietuvos ir SS rinktinės
krepšininkui Lauritėnui atim-
tas meisterio vardas. Jo nusi-
žengimai buvo aprašyti anks-
tyvesniuose NL nr. nr.

— Numatoma, kad SS Fut-
bolo Komitetas, praves plačias
reformas, kurios pasekmės bus
— leidimas žaisti paskiroms
„respublikoms“ augščiausioje
A klasėje, vienai, dviem ar dau-
giau komandų. Suprantama,
kad Pabaltijo tautos jau iš-
anksto numatoma tik po vieną
komandą, gudams dvi, Gruzai
jai — trys ir tt.

— Pasaulio moterų krepši-
nio pirmenybėse Maskvoje, už
SS rinktinę žaidė tik viena lie-
tuvaitė J. Daktaraitė, tačiau vy-
riausiu rinktinės treneriu buvo
žinomas krepšininkas Butau-
tas.

— Europos stalo teniso pir-
menybės įvykis 1960 m. pava-
rįjį Belgrade. Į jas vyks ir SS
rinktinė, kurios pagrindą suda-
rys lietuviai A. Saunoris, R.
Paškevičius, estas Meksas ir kt.

TRUMPAI IS VISUR

— Hamiltono krepšinio tei-
sėjai vykdys rungtynes tarp
amerikonų komandų ir Sov. S-
gos vyrų ir moterų rinktiniių
jų gastrolių metu po Dedės Sa-
mo žemę.

— Rytinės Kanados atsto-
vas, baiginiams Grey taurės
susitikimui su vakarais bus iš-
aiškintas lapkričio 21 d. Ha-
miltone, susitikus Ottavos ir
Hamiltono komandoms.

— Čekijos futbolo koman-
dos — Prahos Slavia vėl atga-
vo savo vardą, nes įsiviešpata-
vus krašte komunistiniam reži-
mui, ji buvo pakrikėtyta Dina-
mo vardu. Tačiau futbolo mė-
gėjų tarpe primestas komunis-
tinis vardas nebuvo naudojamas,
o tik laikraščių puslapiuo-
se.

— Futbolo rungtynės V.
Vokietija nugalėjo Olandiją
7:0, o Vengrija įveikė Šveica-
riją 8:0.

— Žinomas Hamiltono fut-
bolo treneris J. Trimble parei-
škė, kad vakarai bus stipriu
priešininku rytinei Kanadai,
ypač po triuškinančios perga-
los Edmontono prieš Vancou-
verį. Tuo tarpu žurnalistas ir
televizijos komentatorius J. Co-
leman Toronto Globe and
Mail puslapiuose rašo, kad ha-
miltonietis nori nukreipti va-
karų budrumą ir komandą už-
liūliuoti.

K. B.

KAIP PRANCŪZIJA ĮSIVAIZDUOJA AFRIKOS ATEITĮ.

„Laikai mainosi, o su jais ir
žmonės mainosi“, sako sena pa-
tarlė, tačiau ar tą posakį gali-
ma būtų „šimtaprocentiškai“
pritaikyti prancūzams, ypač
klausiant Prancūzijos radiją,
dažnai tenka suabejoti.

Ilgus dešimtmečius, o gal
net ir šimtmečius Prancūzija
buvo ne tik kultūros, bet ir po-
litinės minties pažangumo šal-
tinis. Didžiosios Prancūzų Re-
voliucijos idėjos ir šiandieną
dar šviečia pavergtoms tauto-
ms, siekiančioms laisvės. Bet
ar patys prancūzai šiandieną
turi pažangią politinę išmintį?

Veik nėra savaitės, kad ku-
ris nors Prancūzijos radio siųs
tuvas netransliuotų kokio nors
radio — veizdelio, primenančio
„sehus, gerus laikus“. Matyti,
kad „nesupykintų“ tų 12 „kraš-
tų“, kurie dabar drauge su
Prancūzijos metropolija suda-
ro Prancūzų Bendruomenę,
vaizdeliuose kalbama apie ko-
lonizavimą tų kraštų, kurie lai-
kui bėgant buvo užgrobti ang-
lų, ar kokių kitų kelių išėjo
iš Prancūzų valdymo sferos.

Kolonializmo laikai neabejo-
tinai pasibaigė, tačiau prancū-
zus toji mintis vis dar yra „ap-
sėdusi“. Gal stipriausiai tos
nuotaikos glūdi prancūzuose,
kurie sudaro „kolonialinės ate-
vijos klodą“ šiaurės Afrikoje,
o ypač Alžyrijoje.

MAROKAS, ALŽYRIJA, TUNISAS,

kadaise Turkijai priklausę emi-
ratai, praeito šimtmečio pirmo-
je pusėje Prancūzijos buvo pa-
imti „globon“, protektoratan-
tariamai trumpam laikui, kad

likviduotų piratus, kurie anuo-
laikui, būk tai, nešė didelę žalą
Prancūzijos užjūrio prekybai,
užpildami jos laivus. Toji „glo-
ba“ užsitęsė per šimtmetį. Vi-
sų turtus, derlingas žemes,
ypač arčiau Viduržemio jūros
pakraščio, perėmė į savo ran-
kas „globėjai“, kurių dabar ten
jau ketvirtoji karta esanti. Šia-
ndieną tų europiečių — kolonis-
tų yra per milijoną vien Alžy-
rijoje, kur autochtonų yra per
devyonis milijonus, gi turto san-
tykis esąs atvirkščias! Maroką
bei Tunisą buvo priversti ap-
leisti.

Alžyrijoje jau ketvirtai metai
vyksta aršios kovos, kaštavu-
sios tiek gyvybių net ir tų pa-
čių prancūzų, kurie turėdami
dešimteriopai didesnę militari-
nę persvarą niekaip negali „lik-
viduoti“ sukilimo. Nuo 1956
m. sausio mėn., kada prasidėjo
sukilimas Alžyrijoje iki š. m.
liepos mėn. pabaigos

ALŽYRIJOS NACIONALISTAI

vien Prancūzijoje įvykdė be-
veik aštuonius su puse tūks-
tantių sabotazinių bei diversi-
nių aktų, kurių metu žuvo 60
civiliių. O kiek žuvo ir žūsta
pačioje šiaurinėje Afrikoje, to
jokia statistika nežino tikrai!
V-j Respublika prasidėjo tų
kolonialistų pučū Alžyrijoje
praėjusių metų gegužės 13 die-
nį, kuriame kolonistai skam-
biai kalbėjo apie susibroliavi-
mą su autochtonais.

De Gaulle, pirmon eilėn siek-
damas nuraminti įsisiūbavu-
sius jaunsus, daug kalbėjo
apie alžyriečių lygias teises, ta

Sovietinio gyvenimo vaizdavimas

IR DAN KURAIČIO FILMAI

Bendrai reikia pasakyti, kad Sovietijoje nėra filmų, kurie nesiektų sovietijos propagandos tikslų. Net ir tokie filmai, kurie yra pagaminti pagal senųjų rusų autorių veikalus, kaip sakysime L. Tolstojaus „Karas ir taika“, arba pagal Turgenjevo romanus, ir tie filmai yra užtempti ant propagandinio korpulio. Tokie filmai, kurie turi aiškią tendenciją, jie negali būti nei objektyvūs, nei visiškai meniškai, nes jų tikslas yra — propaganda, ne objektyvi tiesa ir ne menas. O jau visiškai nėra kas sakyti apie filmus, padarytus pagal sovietinius veikalus, — jie tikrai propagandiniai.

Bendrai kalbant, tokių filmų, kokius gamina laisvasis pasaulis, sovietijoje nėra, nes ten filmo pagrindą sudaro propagandinis sovietijos tikslas, o ne menas, ne meniškioji tiesa.

Dan Kuraitis, kaip kelionių mėgėjas, yra prisukęs savo filmų. Dan Kuraitis juos parodo ir platesnei publikai. Sunku būtų pasakyti, ką tuose filmuose norėjo pamatyti atsilankiusieji Montrealy. Galimas dalykas, kad senesnio amžiaus žmonės norėjo pamatyti Lietuvos vaizdą. Ir čia visi, kas seka spaudą ir radiją, gerai žinojo, kad Lietuvos vaizdai galejo būti tikrai iš Nepriklausomybės laikų, nes ligšiol joks filmas ir Lietuva negalėjo nuvykti ir padaryti ten dabartinės Lietuvos nuotraukų. Tai visi tau tiečiai, kurie atsilanke filmų žiūrėti šeštadienį, matė Nepriklausomybės laikų Lietuvos vaizdą, o sekmaadienio publikai tie vaizdai negalėjo būti parodyti, nes filmas, demonstruojant sutruko ir p. Kuraitis sekmaadienį negalėjo su suremontuoti. Bet grynai Lietuvos vaizdų mes esame matę iš Br. Motūzų filmų, kurie buvo vien apie Lietuvą, žinoma, taip pat iš nepriklausomybės laikų.

Tiems, kurie norėjo pamatyti Azijos arba Afrikos vaizdų, Dan Kuraičio filmai negalėjo užimponuoti, nes kas tų vaizdų norėjo pamatyti, jų matė ki no teatruose, bet jau profesionalistiškai pagamintų.

Šias eilutes rašantį daugiau sia domino vaizdai iš Rusijos. Iš p. Kuraičio savo kelionių aprašymo, kuris buvo skelbiamas Naujienose, mes žinome, kad komunistai jam varžė laisvą filmuoti, bet iš tų kelionės aprašymų negalima buvo susida

ryti tokio žiauraus vaizdo, ko kį susidarėme žiūrėdami filmų ir girdėdami jo pasakymus. Pasirodė, kad p. Kuraitis, važiėdamas po Rusiją, buvo visiškai belaisvis — visą laiką uždarytas autobuse ir net pro langą negalėjo filmuoti Rusijos gyvenimo vaizdų. Rusijoje jis nematė nė vieno kolchozo, nė vieno fabriko, negalėjo pasivaikščioti užmiesčiuose ir negalėjo susitikti su darbo žmonėmis, — su darbininkais ir su kolūkiečiais. Kiekviename žingsnyje jį sekė politrukai — nuo Rusijos sienos ligi sienos. Netgi „savo reikalų“ atlikti negalėjo be priežiūros. Tat, ką p. Kuraitis galėjo sovietijoje nufilmuoti?

Dan Kuraitis Rusijoje galėjo nufilmuoti tik tai, kas jam buvo leista filmuoti, o jam buvo leista filmuoti tik tai, kas tinka Maskvos propagandai: Kremlį, Maskvos centro vaizdus, Jaltos vasarvietę, kuri nuo carinių laikų yra viena gražiausių gamtos kampelių pasaulyje, kurio sovietinė valdžia nieku nepapuošė, tik tai dar aptersė. Dan Kuraičiui buvo leista nufilmuoti Lenino portretus, Stalino ir Lenino mūmijos, Raudonoji aikštė ir panašūs objektai. Visa tai tinka sovietijos propagandai. Tai visa, ką iš Dan Kuraičio filmų matėme, viskas tiko sovietijos propagandai. Bet visa tai, — reikia stipriai pabrėžti, — ne parodo tikro Rusijos vaizdo; nė vienu bruožu neparodo tikro Rusijos žmonių gyvenimo. Dan Kuraitis, žiūrėdamas į filmą, kaip ir savo kūrinių, neišsiaiškina, kad jo filmai yra žmonių klaidinti — nes rodanti tik tai šventiškąją Rusijos vaizdų pusę ir neparodo tikros Rusijos gyvenimo pusės, kuri ne palyginamai svarbesnė. Žodžiu, Dan Kuraitis savo filmais gali parodyti tik tai, kas Rusijos diktatūrai naudinga.

Tat labai vertinant Dan Kuraičio gerus norus ir geras pastangas, ir matomą tam tikslui net ir pasiaukojimą, — vis dėl to reikia konstatuoti faktas, kad šių filmų rodymas yra nadingas tikrai sovietijos diktatūrai. Dar praečiau, kad tie vaizdai, kurie nėra paroda tikrąją Rusijos darbininko ir valstiečio gyvenimą, klaidina ir šiaip elinai, mažai Rusiją pažįstanti žmogų. Nes pagal Maskvą, pagal Kremlį, pagal Jaltą negalima spręsti apie Rusijos žmo

KULTŪRINĖ KRONIKA

NOBELIO TAIKOS PREMIJA

šių metų, paskirta britų valstybininkui pacifistui Philip-Baker, 70 metų amžiaus.

Jis studijavo Haversforde, Pa., paskui Oksfordo universitete. Nuo pat jaunystės buvo dideliu sportininku, bėgiku, alpinistu, 1500 metrų bėgimo čempionu.

I pasaulinio karo metu, ne galėdamas kaip kvakeris-pacifistas kovoti ginklu, dirbo Prancūzijoje ir Belgijoje kaip ligonių vežiotojas ir vėliau kaip sanitarinės tarnybos viršininkas.

~~~~~
nių gyvenimą. Kremlį, Rusijos kanalus, vidaus „jūras“ pastatė vergai, kaip ir Egipto piramides. Jų pakrantės ir pasieniai nukloti vergų kaulais, kurių p. Kuraitis negali parodyti.

Sugretinimas gi parodinių Rusijos vietų su Afrikos gyvenimo tikrove, kuri irgi žiauri, bet kuri tikrenybėje savo atitinkmenų turi Rusijoje daugiau, negu pavergtųjų gyvenimo tvarkymas Afrikoje, — taip pat yra žiūrovą klaidinantis.

Lenkijoje Dan Kuraičiui pasisėkė arčiau prieiti prie tikrojo gyvenimo ir duoti momentų be kaukės, kuria nuo Dan Kuraičio buvo pridengta ir paslėpta visa Rusija.

Tat išvadoje toks būtų patarimas: kol Dan Kuraitis neturės sąlygų pavaizduoti Rusijos gyvenimą be propagandinės kaukės, laisvai pasirinkdamas visas laisvo žmogaus galimybes filmuoti tikrą, be kaukės, sovietijos gyvenimą, — tol šių filmų niekam, be savo artimųjų, nerodyti.

J. Kardelis.

Po karo jis priklausė Anglijos delegacijai Versalio konferencijoje, jis buvo vėliau paskirtas lordo Cecil padėjėju, organizuojant Tautų Sąjungą. No el-Baker dalyvavo ir Jungtinių Tautų formaivme, jos statuto paruošime po II pasaulinio karo. Jis atstovavo Anglijai 1945 m. San Francisko ir pirmąją me JT susirinkime. Jis yra tarptautinės teisės ekspertas, kalba septyniomis svetimomis kalbomis. Paskutinė jo knyga yra „The Arms Race — a Program for World Disarmament“, išleista 1958 m.

Anglų parlamente jis išbuvo kaip socialistų darbo partijos narys 30 metų. Jo tėvas, atvykęs iš Kanados, buvo irgi išrinktas į parlamentą, kaip liberalų atstovas. Jo vienintelis sūnus, kaip ir tėvas, priklauso darbo partijos intelektualų grupei ir parlamentui.

PALANGOS KURORTO TVARKYMO

reikalu tarėsi Palangos ir Lietuvos pajūrio architektai ir inžinieriai. Nutarta Palangos plėtimą riboti, bet tobulinti jį viduje: nuimti tvoras, prastus paminklus ir papuošti vertingais paminklais ir gėlėmis, be to, statyti naujų pastatų. Klausimas tikrai, ką sovietinėje kalboje reiškia „vertingas ir nevertingas“?

● Alberto N. Tarulio knyga „Soviet Policy toward the Baltic States“ jau pasiekė knygų rinką. Išleido Notre Dame Universitetas tarptautinių studijų serijoje, 276 pusl. Liečia Sovietų santykius su Estija, Latvija ir Lietuva 1918—1940 m. laipartyje.

ISTEIGTA „JURATĖS IR KASTYČIO“ OPERA

išleisti draugija. „N. L.“ jau seniai siūlė Čikagai, kaip pasaulio lietuvių sostinei, įsteigti tokią organizaciją, kuri rūpintųsi išleisti ir pastatyti K. V. Bačiūčio sukomponuotą operą „Juratė ir Kastytis“. Malonu konstatuoti, kad Čikagos lietuvių dabar jau tokią organizaciją sudarė, todėl galima tikėtis, kad ir ta opera bus pastatyta. Kol kas ji ne orkestruota. Čikagos spauda rašo, esą nebūtina, kad pats autorius ją orkestruotų, bet vis dėlto būtų geriau, kad pats autorius, Banaitis, ją ir orkestruotų. Taip ji būtų perdėm originali ir tikrai savaiminga.

SOL. I. MOTEKAITIENĖS KONCERTAS

Lapkričio 1 d. Jaunimo Na muose įvyko sol. Izabelės Motekaitienės koncertas, akomponuojant sūnui Mangirdui Motekaičiui. Solistė šį kartą buvo parengusi naują programą — Bacho, Schuberto, Brahmsio, Magernanno, Dvoržako, J. J. zeliūno, A. Kepenio, V. Budre vičiaus, V. Kairiūkščio ir kt. kūrinius. Jos sūnus, kuris yra baigęs De Paul un-to muzikos studijas, čia atliko D. Scarlati, F. Mendelsono, Paganini, Liszto, B. Dvariono kūrinius. ● Dr. J. Gimbutas ruošia studiją apie Mažosios Lietuvos balsus ir drauge su dr. M. Gimbutiene studiją apie Mažosios Lietuvos antkapius; duomenys parodo, kad tas kraštas, nuo ne atmenamų laikų apgyventas prūsų — lietuvių šakos.

● Alice Stephens sutiko eiti Čikagos lietuvių operos moterų choro chormeisterės pareigas. Vyrų chormeisteris yra Alf. Gečas.

● Muzikas — inžinierius Jonas Byanskas išėjo į pensiją po 38 metų darbo kompanijoje, kuriam suruošė gražias išleisuves.

● Čikagos varpininkų filistrų draugija, lapkričio 21 d. Pakšto salėje 2801 W. 38 Str., ruošia koncertą — balių. Meninė programą atliks operos solistė Juzė Krištolaitytė — Dauglienė.

● Ryšium su Fridricho Šilerio 200 metų sukaktuvėmis nuo jo gimimo, Veimare, kur jis gyveno, buvo paroda, kurioje buvo rodomi jo rankraščiai, laiškai ir kiti dokumentai, o dabar, lapkričio mėnesį, įvyksta mokslinė jo garbei konferencija. ● Latvijos Rygos operoje gas troliavo Lietuvos solistai K. Gu tauskas ir I. Jasiūnaitė, kuri tu rėjo koncertą ir per Latvijos televiziją.

NAUJOS KNYGOS LIETUVOJE

Išėjo iš spaudos E. Mieželaičio eilėraščių „Žvaigždžių pėdė“, P. Rauduvės iliustruoti, — apie Romą, Dalhį, Paryžių.

● O. Miciūtės eilėraščių „Iš daigėlė“ mokyklinio amžiaus vaikams, iliustruoti M. Lady gaitės.

V. Miniotos „Pamario žmonės“ — apie žemaitijos kaimo gyvenimą.

Be to, Tuglaso „Mažasis Ili maras“, M. Martinson „Mano motina išteka“, Servantes „Don Kichoto“ I tomas ir K. Ušinskio „Rinktiniai pedagoginiai raštai“ — jau pasenę da lykas.

J. Biliūno „Apsakymai“, 330 pusl.; P. Cvirkos raštų 5 tomas, 243 pusl.; P. Cvirkos raštų 6 tomas, 281 pusl.; My kolaičio-Putino raštų 5 tomas, 335 pusl.; J. Paukštelio „Jaunystė“, 468 pusl.; K. Plioplio „Žiba durtuvų plienas“, 148 psl.; P. Daraškevičiaus „Į saule“, 62 psl.; M. Dambrowskos „Vestuvės kaime“, 322 psl., versta iš lenkų O. Miciūtės; Dold — Michalliko „Ir vienas lauke karys“, 623 psl., vertė Rukšėnaitė, A. Moravijos „Čio čiarė“, 406 psl., vertė Viskan ta; 258 psl., vertė Giminūnas. tē, 258 psl., vertė Giminūnas.

PASIRODĖ REIKALINGA KNYGA.

Čikagos Augštesnioji Lietuanistinė Mokykla, Marijai ir Antanui Rudžiams finansavus, išleido Juozo Masilionio Lietuvių Literatūrą. Knygoje nušviestas mūsų poaušrio laiko tarpis. Nors ji skirta VII klasei, bet yra naudinga visoms mūsų liuanistinėms mokykloms.

Knygoje per 400 puslapių. Labai švariai Morkūno atliktas spaudos darbas, gaunama 5620 So. Claremont Ave, Chikago 36, Ill. USA. Kaina nepa žymėta.

Vincui Pietariui paskirta 25 pusl., Vincui Kudirkai — 44, Maironiui — 55, Pranui Vai čaičiui — 13, Žemaiti — 61, Lazdynų Peledai — 32, Šatrijos Raganai — 52, Vaizgantui — 72, Jonui Biliūnui — 30 ir Vydūnui — 12. S. P.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Ignas Šeinius. VYSKUPAS IR VELNIAS. Vrišels dail. A. Korsakaitės. Apysakos. 230 puslapių. Kaina 3 dol. Išleido „Lietuvių Dienų“ leidykla, 9204 So. Broadway, Los Angeles, California, USA.

BORIS PASTERNAK

Daktaras Živago

NOBELIO LAUREATO ROMANAS PENKIOLIKTOJI DALIS — PABAIGA

40.

— Dievaži, viskas eina geroj pusėn, — įtikinėjo daktaras Živago savo draugus. — Aš neapsakomai, aistringai noriu gyventi, o gyventi tai reikią nuolatos veržtis pirmyn, kopti augštyti, į tobulybę ir ją siekti. Aš patenkintas, Gordon, kad tu užstoji Mariną, kaip kad anksčiau tu vis buvai Tonios gynėjas. Bet gi aš su jumis neturiu negerovių, aš su jomis nekariauju ir su nieku nekariauju. Tu man anksčiau priekaištavai, kad ji mane vadina vardu ir tėvo vardu ir sako man „jūs“ ir mano pasakymą „tu“, lyg manęs tas nevaržė. Bet jau seniai daug gilesnė nesantara, buvusi šios nenatūralios būsenos pagrinde, pašalinta, viskas išlyginto, lygybė nusatyta. Galiu jums kitą malonią naujieną pranešti. Man vėl pradėjo rašyti iš Paryžiaus. Vaikai jau išaugo ir jaučiasi visiškai laisvai tarp Paryžiaus vienmečių. Šura baigia tenykštę pradžios mokyklą — ecole primaire, Mania ir ją įstoja. Aš gi visai neapjįstu savo dukters. Man kažkodėl tikisi, kad nežiūrint to, kad jie priėmė Prancūzijos pilietybę, jie greit sugrįš, ir kažkokiu nežinomu būdu viskas susitvarkys.

Yra žymių, kad uošvis ir Tonia apie Mariną ir mergaites žino. Aš pats apie tai nieko nerašiau. Šios žinios juos matyt pasiekė kažkaip aplinkom. Aleksandr Aleksandrovič, žinoma, užsigavęs dėl savo tėviškų jausmų Toniai. Tuo galima paaiškinti jų penkiametį tylėjimą. Sugrįžęs į Maskvą aš kurį laiką su jais susirašinėju. Bet staiga jie nustoję man atsakinėti. Viskas nutrūko. Dabar aš vėl pradėjau iš ten gauti laiškus. Iš visų netgi iš vaikų. Šilti, malonūs. Kažkas sušvelnėjo. Gal būtų Tonia turi kokių permąnų, gal koks naujas draugas, duok Dieve jai. Nežinau. Aš taip pat jiems kadaid parašau. Bet aš, tiesa, daugiau negaliu čia pasilikti. Tuojau turiu išeiti, nes priešingai — viskas užsibaigs užtroškimu. Sudie.

Kitą dieną pas Gordoną nei gyva, nei mirusi atbėgo Marina. Ji neturėjo pas ką palikti mergaičių, todėl mažąją, Klašą, įvyniojusi į apklotą, nešė viena ranka prispaudusi prie krūtinės, o kita ranka tempė už rankos besispyrio jantią Kapką.

— Jura pas jus, Miša? — ne savu balsu ji paklausė Gordoną.

— Ar gi jis nenakvojo namie?

— Ne.

— Na, tai tada jis pas Innokentijų Dudorovą.

— Aš ten buvau. Innokentij universitete dirba. Bet kaimynai Jurą pažįsta. Jis ten nebuvo pasirodęs.

— Tai kur gi jis?

Marina paguldė Klašą sofon, o pati įkrito isterikon.

8

Dvi dienas Gordon ir Dudorov neatsitraukė nuo Mari nos. Jie pakaitomis prie jos budėjo, bijodami jos vienos palikti. Pertraukose jie eidavo daktaro įjėskoti. Jie aplankė visas vietas, kur menamai daktaras galėjo užklysti. Pabuvojo ir Mučnoj miestely ir Sivceve, pasiteiravo Minčių Rūmuose ir Idėjų Namuose, kur jis kažkada tarnavo, aplankė visus jo senuosius pažįstamus, kuriuos jie tikrai žinojo, bet įjėskoti mai nedavė reikalingų pasėkmių.

Į miliciją nesikreipė, vengiant priminti valdžios organams apie žmogų, nors ir neteistą ir registruotą, bet vis dėlto pagal laikus toli gražu ne pavyzdingas.

Į trečią dieną Marina, Gordon ir Dudorov vienu kartu gavo Jurijaus Andrejevičiaus laiškus. Jie buvo pilni apgalvestavimų dėl to, kad jis pridarė jiems rūpesčių ir nerimo. Jis maldavo juos jam dovanoti ir nusiraminti, ir visais šventaisiais įtikinėjo nustoti jo įjėskoti, nes tas nieko neduos.

Jis jiems pranešė, kad norėdamas greičiausio ir pagrindinio pertvarkymo savo gyvenimo, jis turįs kurį laiką pabūti vienai vienas, kad susikauptų galėtu imtis darbo, kuris jį sukelktų naujame gyvenime ir įtikintų, kad pasiekus pėsilaus žiną, grįžimo atgal jau nėra, ir persitvarkęs jis išeis iš savo slapstosios vietos ir sugrįš pas Mariną ir vaikus.

Gordoną gi jis informavo, kad jo vardu Marinai jis siunčia pinigų. Jis prašė vaikams pasamdyti auklę, kad Mari

na galėtų grįžti ir darbą. Jis aiškino, kad pinigų nesiunčia Marinos vardu, nes bijo, kad siunčiamoji pinigų suma gali sudaryti jai apiplėšimo pavojų.

Greit atėjo pinigai, kurių kiekis viršijo daktarų ir jo būčiųlių mastą. Vaikams pasamdė auklę. Mariną atgal priėmė ir telegrafo tarnyba. Ji ilgai negalėjo nusiraminti, bet pripratusi prie pergyventų Jurijaus Andrejevičiaus keistumų, galų gale susigyveno su likimu. Nežiūrint tačiau daktaro prašymų ir įtikinėjimų neįjėskoti, moteris ir draugai tęsė jo įjėskojimą, bet veltui.

9

O tuo tarpu jis gyveno tikrai keli žingsniai nuo jų, visai jų panosėje ir beveik matomas, jų pajėskojimų rate.

Kai išnykimo dieną jis dar su šviesa išėjo iš Gordono, Brannoje, laikydamas kryptį namo, į Spiridonovką, jis čia pat, nepraėjęs nei šimto žingsnių, susidūrė su savo broliu cū Jevgrafu Živago, kuris jį maitino ligos metu ir nieko apie jį nežinojo. Pasirodė, kad Jevgraf Maskvoje buvo pri puolamai, kur atvyko tikrai prieš kelias dienas. Kaip visa da, jis tartum iš dangaus iškrito, ir neatsakinėjo į jokius pa klausimus, atsikratydamas jų šypsena ir juokeliais. Bet už tai iškart, aplenkęs smulkius buitės klausimus, jis iš dviejų trijų klausimų, duotų Jurijui Andrejevičiui, jis išsigilino į visas jo negeroves bei sunkumus, ir čia pat, siauro skersgatvio posūkiuose, žmonių kamsatyje, sudarė praktišką planą, kaip broliui padėti ir kap jį gelbėti. Jurijaus Andrejevičiaus dingimas ir buvimas paslapyje buvo jo išradimas.

Jis pasamdė Jurijui Andrejevičiui kambarį skersgatvyje, tada dar turėjusiam vardą Kamergerskaja, greta Dailės teatro. Jis tada aprūpino jį pinigais, ir pradėjo įjėskoti jam geros tarnybos, kuri jam atidarytų kelius į naują gyvenimą, kur nors ligoninėje. Jis visame kame broliui padėjo jo gyvenimo keliuose. Jis taip gi davė žodį broliui, kad nepastovi jo šeimos būsena Paryžiuje bus baigta. Arba Jurij Andrejevič nuvyks pas juos, arba jie atvyks pas jį. Visa tai apsiėmė padaryti pats Jevgrafas. Brolio pagalba Jurijui Andrejevičiui augino vilčių sparnus. Kaip visada Jevgrafo galybės paslaptis liko paslaptim, kurios daktaras nei nebandė aiškinti. Bus daugiau.

VYT. ŠIRVYDAS.

Dienojant neišdienojo
I. AR GI TAIP ELVO?

3.
MONOGRAFIJOS VERTAS JURGIS BIELINIS

Tai tiek apie tėvą atsimini di, Jegulis nemoka nė žodžio muose. Išdienota nedaug. Ka da nors kas nors, be abejo jumo, apie Jurgį Bielinį parašys ir mokslo monografiją ir nuoty kingą apysaką. Iš fakto, kad jis vis juto esąs „sekamas“ ir kad jam prikerė „ministro“ ir „karaliaus“ vardą, o jis pats Baltuoju Ereliu vadinosi, psi chologas gal spėtų pas jį per sekiojimų ir didybės polinkius. Baltąjį Erelį bene pasiėmė iš Lietuvos - Lenkijos buvusios bendros valstybės heroo. Pas kutinis Lietuvos-Lenkijos kara lius Stan. Poniatowskis buvo Baltojo Erelho ordeno genero ir Bielinis smerkė jo parda vimą (1785 m.) Karpiams Pa linkuvio ir Klovainių dvarų, su trimis palivarkais ir 21 kai mu, nes valstiečiai tada iš lai vesnių „karališkų“ pasidarė labiau pavergti ir išnaudojami privatinio pono — Karpiaus. Bielinis, matyti, specialiai 1880 metais nuvyko į Vilnių ir išsi ėmė nuorašą pardavimo akto, kurį paskelbė 1893 m. išleisto je knygoje „Pasakojimai apie veikalus lietuvių tautos seno vėje“ kur iki 96 puslapio cina Simano Daukanto 1850 metais parašytoji Lietuvos istorija Jur gio Bielinio atpasakojimai Lie tuvos istorijos ir pažiuos jai. A jis ir skelbia Stan. Ponia tovsio pardavimo aktą, taip pat ir Kazio Poniatowskio par davimo sutartį Karpiams 1775 m. parduoti Šukonių palivarką ties Sėduva su 13 kaimų.

Matyti, yra skaites žymaus rusų revoliucionieriaus Herce no raštus, nes vieną jų, rašytą 1853 m., cituoja. Kitoje vieto je sako: „Laisva Varšuva — mirtis imperijai Peterburge“. Ir šiandien Maskva bijo lenkų revizionizmo. Kitoje vietoje jis numatė, kad gyvenimas so džiais (kaimais) trukdo žemės ūkiui kilti. Tą patį, kaip žino ma, manė ir Lietuvoje dvarų turėjęs, vėliau Rusijos premje ru tapęs, Stolypinas — jis no rėjo rusų kaimus vienkiemiais išdalinti ir sukurti stiprų vidu rinį ūkininkų luomą.

Straipsnelis „Kaip Jegulis dvaro miške ganyklą prakišo“ (p. 228—232) bene Jurgio Bie linio gyvenimo pradžios Jaku lynėje-Purviškiuose autobiogra fija, išaiškinanti ir sūnaus pa slaptimi paliktą teigimą: „Se bentiškių dvaras suvaidino tē vo gyvenime nemažą, gal net niama vaidmenį — gal pa dėjimo kelias, kuriais daugė li metų ėjo“. Straipsnelyje pa sakojama: būdamas 19 metų Jegulis tikiai „ant knygos“ (maldaknygės?) mokojo skai tyti, bet pradėjo kištis reikalu se, kur beveik jam neprigūlėjo. (Idomus psichologiniu atžvil giu prispajinimas!) Todėl trumpu laiku jis sukele prieš save 4 priešus: viršaitį dvaro nuomotoją, Gaidį(?) ir Žydą (?).

Priešai pradėjo juoktis: gir

Lietuvos istorijos atpasako jime Jurgis Bielinis augstai ver tino Didžiosios Lietuvos Kuni gaikštijos didikus. Sakė, jie bu vo tikri Lietuvos patriotai, jos karo pajėga ir geri valstybės tvarkytojai. Juos palaikė „lietu viška idėja“. Sako: „Lietuvos patvaldytės laikais teisingai valdyta visokių tautų ir tikybų valdiniai, duodant jiems pilną laisvę. Lietuvisai buvo valdanti tauta, bet kitoms tautoms (gu dams, ukrainiečiams, totoria ms) tautybės ir kalbos daly kais nebuvo nė mažiausio pri spaudimo. Tikybai buvo pilna laisvė. Tai buvo tikra Lietuvos idėja“ (p. 200—201).

Lenkai, sako, giriasi, čia bu vusi „Jogailų idėja“. Bet ne— Lietuvos didikus ir jų Lietu vos idėją pakirto „lenkų tautys tės dvasia“. Lenkų istorijoje garsios Radvilų, Potockių, Čar toryškių, Višnevskių ir kitų di dikų šeimos „išaugo ir pagar sėjo Lietuvoje“. Pirm Liubli no unijos didikiškos aristokrati jos Lenkijoje nebuvo. Buvo tik vienoda šlėkta, kur neleido vie nai kuriai daliai iškilti virš ki tos. Lietuvoje gi augštoji aris tokratija prilaikė žemesniają per virš nesikelti virš liaudies ir su bajorais besivaržydama dažnai palaikė šios pusę. Didi kai, savo ruožtu, negalėjo spausti žemesniųjų, nes juos valdė „stingri“ didžiųjų kuni gaikščių ranka.

Lietuvos didikai, sulenkėda mi, užkrėtė didikiškumu ir da li lenų šlėktos ir patys užsi riogolino lenkams ant sprandų, tuo būdu atkeršydami už neno rėtą Liublino uniją.

„Veik visi bendrai sako, kad Lenkija kalta Lietuvą prazūdži usi. Tai ne tiesa. Lietuva kalta ir Lenkiją ir save prazūdžiusi. Tiesa, į prapultį pastūmėjo pir ma lenkai su savo Liublino uni ja. Bendrai gyventi pradėjo, Lietuvos didikai lenkų šlėtą ir valdovus nuvedė blogu keliu, nes abiejų valstybių valstiečiai ms užkorė baudžiavą ir visas laisves sunaikino. Tie didikai

TAISAU
elevizijos ir radio aparatus.
Darbas garantuotas.
Albinas Pranevičius.
DOMinic 6-6637

ESSO
STOVE OIL
DEALER
DO 6-0515
RAYMOND BROS.
ESSO GAMINIAI
ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ KUROLA YVA.
Pristatymas laike 1 valandos.
288—1 Ave., Ville LaSalle.

Baltica Investment Corp.
Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
Perka - parduoda žemę, sklypus, pelningus namus.
prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmt.
Ižd. E. Griganavičiūtė RA 7-4097.
Reik. ved. P. V. Zubas DO 5-0224

DARBINĖS KOJINĖS

Penmans

NYLONU

SUSTIPRINTOS KULNYS IR PIRŠTAI

Štai geriausias pir kinyms ilgesniam ne šiojimui — labai pa togios-ekstra vertin gos. Neplyštančios Penmans Darbo Kojinės. Yra įvai riausių rūšių, tinka mų įvairios rūšies darbams.

TAIP PAT APATINIAI — VIRŠUTINIAI RŪBAI GARSŲ NUO 1868 METŲ (WS-10-4)

— sena kirmėlė. Ji atsirado Lie tuvoje, suėdė Lietuvos žaliumą ir pakirto Lenkijos šaknis. Da bar persimetė Maskolijon, kur jos ir taip kvailą santvarką ve da piktu keliu. Išsireikalauda mi savo visokių privilegijų, o Lietuvos valstiečiams užkrau dami visus sunkumus. Tai kir mėlėi lemta Lietuvoje padvės ti.“ (p. 236).

GARŠVIŲ ORGANIZACIJA.

Tai įdomi ir originali Jurgio Bielinio pažiūra, kad „Lietu voje išaugė“ Lenkijos istorijoje gausūs didikai lenkams atker šijo už antmestą Liublino uniją, apskirėdami „lenkų tautystę“ ir pasidarydami savavalius ka raliukais, kurių Lenkijos val dovai negalėjo kaip didžiųjų Lietuvos kunigaikščių „stingri“ ranka aptvarkyti, nes šlėkta jie ms sparnus apkarpė. Sie dikta toriukai didikai prazūdė ir Lie tuvą ir Lenkiją. Kita originali Baltojo Erelho idėja buvo su telkti 500 „iš kaimų“ išėjusių kunigų sudėti po 50 rublių ir 25,000 r. kapitalu „tūkstan čiais pūdų“ (centnerių) kny gų užtvindyti Lietuvą. Šios idėjos grūdėlį Jurgis Bielinis įkūnijo taip vadinamoje Garš vių organizacijoje (ištikrųjų ji buvo be vardo), kurią „Dieno jant“ autorius knygoje išbars to trisdešimtyje vietų, skaityto ją priversdamas trupinčius rie kelei susirinkti.

M. Biržiška, savo „Lietuvių Tautos Kelias“ (Tomas II), Garšvių organizacijos ir jos veikėjų (Ūdros, Kaduko, Ne teckio, Kazanausko) nepaste bi, bet „Dienojant“ autorius ir nepilnamečiams vaikams, nes mano ji „yra dėmesio verta, buvo ir Sibiran ištremis, ūkis at rastas kovos dėl spaudos kūri

nys“. (p. 81). Pradžią davęs Jurgis Bielinis, atsilankyda mas į Garšvių kaimą (Panevė žio aps.) pas pusbernį Kazį Ūd rą 1880 m. (p. 84). Ūdra skai tyti labiau mėgo, negu savo ūkį dirbti ir, sakoma, skaites visą to meto lietuvių literatū rą. Kažkaip prisidėjo A. La dukas, bajoras Neteckis, ūkinin kas A. Bružas ir Kazanauskas. Kažkaip susidarė 200 r. kapi talo. Knygų pirkimą Prūsiose atlikdavęs Jurgis Bielinis, jas atveždavęs A. Bružas (kuris, grįždamas, pasiimdavęs emig rantų Amerikon per sieną per vesti). Ladukas vedęs saskai tas. Rusų policijos nepastebė tas (gal dėl to, kad Naujamies tyje urėdninku buvo pravosla vas lietuvis Vasilis Puodėnas?) „organizacija“ veikė 15 metų (180—1895).

Vieną dieną, policijai apylin kėje gaudant vagį, jį pastebė jo kelyje K. Ūdrą, kuris, maty ti, taikėsi į mišką nerti. Jį sulai kė, ir kišenėse rado laiškų iš Prūsų ir lietuviškų knygelių. Garšviuose rado Laduką su sąs kaitomis ir knygomis ir Bružą (ir Kazanauską?). Ūdra Pane vėžio kalėjime išlaikė keturis metus ir 1899 metais ištremė Sibiran. Matyti, ne ką patyrė, nes Neteckio visai neišryškino — jis knygnešivimo atsisakė ir ramiai gyveno. Neišryškino nė Jurgio Bielinio, tik pradėjo įieškoti vyro „pachožago na ruskovo“ (rusui panašaus, rei škia „barzdoto). Barzdocių, be abejo jumo, buvo pilna Lietuva, bet Bielinienė susirūpino gau ti valsčiaus globėjų savo ūkiui ir nepilnamečiams vaikams, nes buvo manoma, jei vyrą areš tuos ir Sibiran ištremis, ūkis at teks skundėjui. Už Jurgio suėmi

DO 5-0373
Marche IGA LaSalle
7585 Edward St. LaSalle

Šviežia mėsa, alus, įvairiausia groserija, nemokamas pristatymas.
Kas savaitę kas nors nauja dovanai ar už menką kainą.
Lietuvis savininkas J. Vizgardiškis.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
18 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259—3 Ave., Ville LaSalle DO 6-9343

St. CATHARINES, Ont.
IŠRINKTA NAUJA VALDYBA
J. Dilys, P. Polgrimas, J. Gi me broliai lietuviai rusų išgui reviičius, J. Grigas ir J. Kav o ti iš savo tėvynės, kad visi be lėlis. J. Kavolėlis sutiko būti ndromis jėgomis besistengia renkamas trečius metus. Tai me išlaikyti lietuviybę. Vienas tikras pavyzdys šių laikų lietu viams.
Senoji valdyba gražiai atsi skaitė ir atsisveikino, tik be rei kalo buvęs pirmininkas nuolat akcentavęs ir dabar akcenta, skirtumus tarp lietuvių: vieni — ponai, kiti tik liaudis. Vieni šviesuoliai, kiti prasciokai. Net mokesčių ši valdyba su rinkusi daugiausia dėlto, kad buvusi demokratiškiausia.
Ištikrųjų nieko panašaus nė ra ir nebuvo. Niekas čia jokių šiaip praėjo jaukioje dvasioje, skirtumų nė nesapnavo. Visie gražiai ir laiko atžvilgiu tikrai ms aišku tik viena, kad visi esa taupiai.
Kor.

NIAGAROS PUSIASALIS
VARGONŲ FONDUI SEKASI
Neseniai paskelbtas bend kiu būdu nebuvo pilnas, tačiau ras parapijos fondas jau persvė ir to atsirado pora šimtų dole rė pusę sumos! Ištikrųjų esa rių. Parapijoje baigiamas įruoš me puikūs žmonės. Viskas mu ti vestibulis, kuris galės būti ms čia gražiai praeina. Tuo bū du lietuvių gyvenimas daro si vis gražesnis ir žinoma dėl to jaukesnis visiems.
Parapijos šventės atgarsiai dar vis gražiai skamba. Nors tas šventės tikslas ši sykį jo riuomenės šventėje.

ma, sakoma, kas tai siūlęs 500 r. dovanų, tik neparyškinama kad Bielinienė sakė, jog vyras „gal į Ameriką išvykęs. Ūdrą, Bružą ir Laduką rusų policija ištremė trims metams Sibiran, o Kazanauską į Mogilevą. Bru žas, sakoma, gavęs gubernato riaus raštinėje darbo, vedė ru sę ir įsigyveno.

Kai autorius tėvą ragindavęs „parašyti, kas buvo Garšvių sambūris, jis „jokio atsakymo negaudavo“ (p. 81). Todėl gal ir pasilikta neaišku, kokio di rumo apyvartos čia būta, ar būta pelno ir kaip juo pasida lindavo, kaip vyko knygų pla tinimas, ir panašūs dalykai. Vienu punktu buvęs Karabi nas Tytuvėnuose, kurio sūnus pagarsėjo ristikiu Jack Ganso nu Amerikoje.

Mano tėvas sėdėjo su Ūdra, Laduku ir Kazanausku šešius mėnesius Panevėžio kalėjime už knygnešivimą, todėl gal bus idomūs jo atsiminimai apie Garšvius (knygoje „J. O. Šir vydas“, Cleveland, 1940). Sa ko:

„Pradžioje manęs neleisda vo su kitais kaliniais sueiti, to dėl sėdėjimas vienuotėje gero kai įgrįšo. Bet vėliau mane per kelė bendron kameron prie ki tų politinių susikaltėlių. Čia ra dau pažįstamų: Kazį Ūdrą, „knygnešį karalių“ Laduką ir Vinčą Kazanauską. Jų tardy mas jau buvo baigtas (1896 m.) ir laukė teismo. Jiems su galvota milžiniška byla. Sako, jie sukūrė „revoliucinierių gru pę“ vardu Respublika. Ūdra bu vęs Prezidentas, Ladukas — ministrų kabineto sekretorius, kiti — augsti Respublikos val dīninkai. Jiems prikergtai ir garsus knygnešys Bieliakas-Bielinis. Šitą respublikos pa saką, aišku, sugalvojo ir išpū tē valdžiai uolumu pasididžiuo ti norį žandarai, nes visi kalti namieji buvo be galo ramaus pobūdžio lietuviai, važinėję po Lietuvą pardavinėdami lietu viškas knygas.

M. MAČIUKAS
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLISKOS MEDŽIAGOS
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Kodėl?

Skaitytos atkreips dėmesį į klausiamąjį straipsnio užvarą. Pats klausimas yra įdomus ir mūsų lietuvių tarpe svarstytinas. Jis yra: kodėl dar ne visi lietuviai laiko savo santaupas lietuvių kooperatyvuose kredito bankeliuose ir kodėl daug kas iš lietuvių ne pasinaudoja tų bankelių patarnavimais?

Tam priežasčių ir atsakymų į šį klausimą, žinoma, gali būti daug ir labai subjektyvių. Pabandydime čia jų keletą paagrūninti ir į juos atsakyti. Lietuvių kredito bankelių vengiama todėl, kad: 1. Lietuvis yra konservatyvus ir kur vieną kartą padėjo savo santaupas, ten skaito geriausia jas ir laikyti, 2. Jis yra nerangus ir neprisiima pareigų pinigų perkėlimui, 3. Lietuvių kredito bankeliai neimponuoja, kaip bankai, su savo didžiuliais pastatais, gražiomis įstaigomis, daugeliu tarnautojų, didelėmis operacijomis, 4. Nepilnas bankinis aptarnavimas, 5. Nėra pasitikėjimo vadovaujančiais bankelių asmenimis, 6. Nesaugus pinigų laikymas, 7. Neišlaikoma bankinė paslaptis, 8. Bankinis aptarnavimas surištas su didesniais formalumais, 9. Nežinia, kur eina pinas, 10. Imama per dideli nuosimčiai už paskolas ir permažai nuosimčių mokama už indėlius, 11. Daugiau linkstama pasitikėti svetimais, negu saviškiu, 12. Taupytojui ar skolintojui vistiek kur laikyti ar skolinti pinigus, nes visur mokami nuosimčiai, o už patarnavimus - paskolas imami nuosimčiai, 13. Lietuviškas pavadas saviesiems.

Visai mažą dalį tų priežasčių čia išvardinome. Tačiau tie, kurie dar nėra susirūšę su lietuviškais bankeliais, tikrai atras iš čia vieną ar daugiau priežasčių, kurios sulaukė juos nuo įstojimo į bankelius. Pažinti rėkime ar tos priežastys turi bent kiek logikos ir pagrindo.

Reikia pripažinti, kad lietuvių būdė yra daug nepasitikėjimo. Atsargumas ir šaltas reikalų apsvaistymas yra gera savybė, bet jeigu tas virsta per dideliu nepasitikėjimu — ne gerai. Atrodo, kad viskas, kas svetima — gerai, o kas savo — ne. Gyvename svetimuose kraštuose jau ilgą laiką ir galime padaryti išvadą, kad „ne vis kas auksas, kas auksu žiba“. Kiek gerų ir geresnių dalykų turėjome laisvoji Lietuvoje, negu tada išgarbintuose vakaruose. Tat, ir šiame reikale — saaviškių patarnavimas — ne kiek neblogesnis, kaip kitų. Tiesa,

bankeliai neturi imponuojančių rūmų, istaigų ar daugelio tarnautojų. Bet tie visi dalykai neturi jokio ryšio su pačiu patarnavimu, o priešingai — dėl to, kad bankeliai nesuinteresuoti dideliu pelnu ir neturi didelių išlaidų, gali mokėti indėlininkams didesnius procentus, negu tie garsūs ir puošnūs bankai. Nerangūs esame perkelti pinigų iš angliško banko į lietuvišką bankelį, už tai nukenčiame, nes ten gauname mažesnius nuosimčius. Dažnai nerangumas ar apsielidimai kas kaštuoja. O to neturėtų būti. Kiekvienas lietuvis nuo stoties centas yra nuostolis net tik pačiam asmeniui, bet ir lietuviškai bendruomenei.

Nurodymas, kad bankeliai neatlieka visų bankinių operacijų yra teisingas. Kiek liečia Hamiltono „Talką“, tai ji dar neturi čekių inkasavimo operacijų. „Talka“ dar neturi nuolatinių tarnautojų ir pats čekių inkasavimas sudaro daug darbų ir jokio pelno. Kai „Talkos“ pelnas posieks tokį lygį, kad bus galima laikyti nuolatinį tarnautoją, tada, manau, ir tos operacijos bus įvestos. O šiuo kartu „Talka“ rekomenduoja dalį laikyti pinigų viešuose bankuose — čia kalbamoms operacijoms atlikti. Jeigu lietuviai tik pusę visų savo santaupų laikytų „Talkoje“, tai šiandien tokio klausimo nekiltų ir „Talka“ stovėtų greta gigantų kredito unijų Hamiltone, kaip tai yra kad Stelco, Westinghouse, City Hall ar kitos kredito unijos, kurių balansai siekia ligi dviejų milijonų dolerių.

Kai kam gali nepatikti ar būti nepatikimi vadovaujant bankeliui asmenys. Tačiau, šitai priežastis nieko bendro neturi su pačiu bankelio veikimu. Geriausia, įstoti bankelinariu, aktyviai dalyvauti susirinkimuose ir išrinkti sau patikimus asmenis į vadovaujamą vietą, nes kiekvienais metais yra renkami nauji nariai į išei nančiųjų vietą kadencijai pasibaigus.

„Talkoje“ laikomų santaupų saugumas yra toks pat, kaip ir kiekviename viešame banke, nes indėliai yra apdrausti ir už jų apdraudimą moka pati „Talka“. Vis dar pasitaiko užmetimų, kad esą savo bankelio žmonės — lietuviai neišlaiko bankinių paslapčių. Esą, sužinojusi, kiek kas turi santaupų, kiek kas gavo paskolos ar kiek kas solingas. Jeigu, tokios žinios ir pradeda kursuoti, tai jos išeina ne iš bankelio narių lūpų ar bankelio knygų. Visi vadovau

Mosklo - Technikos naujienos

SKIEPAI NUO NUDEGIMO

Prof. N. Fiodorovo Tarptautiniame kongrese kraujo perpylimo klausimais pranešimas su kėle susidomėjimą.

Šių skiepų atradimo kelias gana ilgas ir sudėtingas. 1954 m. vasarą į Kraujo perpylimo institutą atvežė nukentėjusį nuo gaisro jauną žmogų. Liga smarkiai progresavo, gydytojai jau prarado viltį ligonį išgelbėti. Tada chirurgas vietoje paprasto kraujo perpylė ligoniui serumą, paimtą iš sirgušio nuodegimų žmogaus. Budintieji gydytojai buvo labai nustebinti, kai per trumpą laiką pasikeitė ligonio stovis: nukritė temperatūra, organizmo būklė ėmė gerėti.

Vėliau šimtams kitų nukentėjusių nuo ugnies ligonių, buvusių beviltsiškoje padėtyje, šis serumas sugrąžino gyvybę.

Kol kas šis serumas į ligonio kraują tenka leisti ilgą laiką ir dideliais kiekiais. Iš kur jo tiek paimti?

Kraujo perpylimo instituto bendradarbiai galvoja, kad mi nėto gydymo serumo atsargos turi turėti kiekviena ligoninė. Geriausia serumą gaminti iš gyvulių kraujo.

Pasirodo, kad norint gauti turintį imunitetą prieš nudegimus gyvulių kraują, nebūtina

specialiai ugnimi žaloti gyvulį. Užtenka į sveiko gyvulio kraują kelis kartus įleisti susirgusio nuodegimu kraują, ir po 2 — 3 savaičių jo kraujas bus jau tinkamas serumui gaminti.

Tarybinių mokslininkų išrastos naujos gydymo priemonės susilaukė plataus pasaulinio mokslo pripažinimo.

LENKAI ATKASA LIETUVIUS

Lenkų spaudos Dancige pranešimais, į rytus nuo to miesto vėl buvo atkastos sodybų liekanos su mediniais triobų pargindais, įvairiais ūkio įrankiais, keramikos dirbiniais ir kitais namų reikmenimis. Visa tai apima laikotarpį nuo 3 iki 5 šimtmečių po Kristaus.

Istorikai ir archeologai nu statė, jog tai yra likučiai gyvenusių toje apylinkėje prūsų giminii, kurios jau ir tais laikais mokėjusios pasigaminti plieną savo pačių įrengtose krosnyse.

O gi prūsai buvo viena iš lietuviškųjų, aiškių, giminii, kuri vėliau sunaikino kryžiuočiai. Tačiau archeologai, istorikai ir kalbininkai nustato, kad prūsai buvo gyvenę ligi dabartinės Gdynios vakaruose ir li vi Nemuno šiaurės rytuose.

Wally Koster (viršuj) ir Joyce Hahn (centres su Jack Kane ir Sylvia Murphy atstovauja „Muziką 60“, CBC-TV.

ją bankely asmenys yra pasižadę laikyti bankinę paslaptį, niekas iš pašalinių negali prieiti prie bankelio knygų ir jo kios žinios iš čia neišeina. Yra visokių žmonių — vieni mėgsta apie save daug pasakoti, kiti mėgsta daug pasakoti apie kitus, o treči nieko nenori girdėti apie save ir kitus. Labai dažnai žinios pradeda atsirasti iš pačių žmonių ir kaip mat patalinta. Tačiau, kiekvienas gali būti tikras — niekad jos neišeina iš „Talkos“ šaltinių.

Kai kam gali atrodyti, jog nėra skirtumo kur laikyti santaupas. Čia yra didžiausias skirtumas — jeigu „Talka“ tu rės daugiau indėlių, daugiau galės išskolinti ir tuo pagelbėti tautiečiams. Susidaręs iš pasakų pelnas grįžta atgal lietuviams — jų organizacijoms. Kuo didesnis pelnas gauna mas, tuo didesnis procentai už indėlius galėtų būti mokami.

Paskoloms gauti formalumai yra sumažinti iki minimumo.

„Talka“ verčiasi ne savais kapitalais, bet pinigais, kurie yra laikomi indėliais taupytojų. Todėl, jeigu kada nors bankelio asmenys pareikalauja ko nors papildomų duomenų paskolai gauti, tai tas rodo, kad bankelio vadovaujant asme Nukelta į 7-tą pusl.

KARTAI NUSIRAŠOMA

DIENOJANT...

Išėjo iš spaudos naujas Lietuvių Studentų Sąjungos JV leidžiamasis žurnalas Lithuania Nr. 3. Jame įdėtas ilgas prof. Kazio Pakšto straipsnis apie Lietuvos žemes ir gyven tojus. Pradedama X-ju šimtmečiu ir baigiama dabartimi. Pavaizduojamas šimtmečių būvyje Didžiosios Lietuvos imperijos plotas turėjęs per 1 milijoną kvadratinį kilometrą ir lagijama tuo, ką Sovietai, Lietuva okupavę, jai paskyrė, būtent, 65,197 kv. km.

Man sukelia abejonių, ar buvęs tikslinga šitokią rašini dėti svetimiems skiriamame žurnale ir taip vaizdžiai rodyti savosios valstybės mažėjimą ir žlugimą.

Kalbama ir apie 1939 — 1959 m. Lietuvos gyventojų sumažėjimą (1939 m. 3,215,000, o 1959 — 2,713,000). Autorius be įrodymų teigia, kad dabartinėje okupuotoje Lietuvoje lietuvių besą tik 2,170,000. Išleidamas iš to, prof. Pakštas štai kokią daro išvadą: „Šitoks štai yra lietuvių gyventojų stovis 1959 m. Kaip matome, gyventojų skaičius labai sumažėjo. Ir dėl to kyla klausimas „ar su Lithuania ability to re-establish herself as an independent state“ (ar lietuvių bebus pajėgūs atkurti savo nepriklausomą valstybę).

Kaip matome, svetimiems ir dargi jaunimui skirtame žurnale, profesorius Pakštas meta ne vilties mintį, nuvertina savo tautos pajėgumą, suprantama — dvasinį ir fizinį — atkurti savo nepriklausomą valstybę. Juk tai visiškai suniekinimas ne tik visų lietuvių išeivii ir pabėgėlių pastangų kovoti prieš okupantus dėl nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo, bet lygiai sunickini mas ir pačios tautos, esančios krašte kovos aukų ir tolimi nių pastangų atsiekti laisvę.

Tenka papeikti ir Lituanus redaktorius dėl tokio neatsargumo, dedant tokius straipsnius, pasikliaunant vien tik autoritetais.

J. Audėnas.

KAIP „SAVANORIŠKAI“ PRIVERČIA VYKTI Į SIBIRĄ

Vienas torontiškis gavo iš Lietuvos nuo savo brolio laišką, kuriame rašo, kad po 16 metų tremties Sibiro koncentracijos lageriuose, su palaužta sveikata buvo paleistas ir grįžęs į Lietuvą patalpintas džiovininkų sanatorijon. Kiek sustiprėjęs, iš sanatorijos buvo išrašytas, bet niekur negalėjo registracijos apsigyventi. O ne registravę ir nedavę buto, kol neturėjo darbo. Darbo negavęs dėlto, kad neturėjęs buto. Taip vieni pas kitus siuntinėję ir niekur nei buto nie darbo ne gavęs, vėl grįžo į tą pačią sanatoriją. Tik nežino, kiek ji ten ilgai laikys ir kur gaus prieglaudą. Sako, kad tyčia taip daro, idant priverstų jau savanoriškai vykti atgal.

— Ledo rutulio pirmenybėse, labai silpnai šiemet žaidžia Čikagos ir New Yorko komandos. Kaip ir pernai, taip ir met, pirmąja Montrealis.

Atkelta iš 5-to puslapio. skaitytomis, ar gyvenime patirtomis, istorijomis. Mūsų kame rėje sėdėjo ramiausia nusikal tėlių grupė, nors „revoliucionie riais“ praminta. Kitose kamero se, būdavo, triukšmadarių, kurie kortodavo, erzėdavo, net susimušdavo, ir sargams iekė davo pilti malšinti. Mūsų kameroje nebuvo nei triukšmo nei skundų.

„Syki mus apklausė, ar mo kame siuti. Ladukas amatu bu vo siuvėjas, aš to amato mokiau si, Ūdrą pasiėmė „mokinių“, Kazanauskas visai atsisakė. To kiu būdu, dienomis pasikeldavo vienu augštu viršun ir siūdavo kalininkams milines. Už darbą mokėdavo. Ten rado me seną žydą pirkli, savo am žiujė adatos neturėjusį ir senu ką kaimietį, tikrą amato žinovą, nuteistą kalėti iki gyvos galvos už prigyvenimą kūdikio su savo dukterimi. Kalėj me išbuvau iki 16 d. abl., 1897 m. — iki pranešė, kad esu trims metams ištremtas už Lietu vos ribų, į Latvijos Kursą. Ka lėjimu nenubaudė dėl mano ne pilnamatybės. Gaila buvo atsi sveikinti su Ūdros „Respubli kos“ draugais, su kuriais taip gražiai sugyvenau. Vėliau juos ištremė į Rusiją“.

Apie pirmą pažintį su Ūdra J. O. Širvydas šitai pasakoja: „Su knygnešiu Armališkiu Baranausku teko važiuoti į Prūsus. Čia sustojome paprūšėje pas garsų kontrabandininką Bružą. Dabar nepamenu kur gyveno, tik žinau, kad namie neradome. Radome tik seseris, kurios žemę dirbo, arė ir akė jo, o Bružas iš Prūsų kontra bandą nešė. Jo sulaukė, gavo me tris ryšulius knygų. Kokia baime savo augštaitišku arkliu ku išlįgai Lietuvos juos vežė me! Pasiekę Pavenėžio apylin kę užsukome į garsius Garšvius, pas knygnešį veteraną, Kazį Ūdrą, kurio iki tol nebu vau pažinęs. Namie radome ne tik jį patį, bet keletą svečių, jų tarpe ir knygnešių patriar chą, Bieliaką (Bielių) iš Sos tų. Trobon įėjė pamatėme ketu ris vyrus prie stalo kortojant. Galustalėje sėdėjo rudas bur liokas, apsilvėkęs rausvais, mas koliškos mados marškiniais, ku ris kalboje dažnai rusiškų žo džių primaišydavo ir maskoliš kai nusikeikdavo. Tai buvo Bie linis. Jis, sako, visada ku no rs būdavo apsimetęs: burlioku, čigonu, žydu, elgeta. Tokiu bū du jis sumaniai rusų valdžios atstovus už nosies vedziodavo ir didžiausius knygų vežimus visur praveždavo. Vaidžia, sa koma, siūlė 500 rublių, kas ji sugaus. Ūdro sesuo, Augustė mus mielai pavaišino, o su Ūdra ilgokai pasikalbėjome. Kor tavę vyrai staiga vienas po ki to pranyko. Pranykome ir mes, nes su mūsų „prekėmis“ Garšviuose buvo pavojinga il gam užtrukti. Su Ūdra vėliau susitikome kitose sąlygose“.

Bus daugiau. ● Kauno HES — jėgainė ant Nemuno duos pirmąją elektrinę srovę lapkričio mėnesį, kada pradės veikti pirmasis hid ro agregatas. Netrukus po to bus sumontuotas antrasis agre gatas.

BELLAZZI - LAMY, INC

DO 6-6941 7679 George St., Ville Lasale.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRAŠTUS per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis

per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausius vaistus, gydymo reikmenis, medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas, akordeonus, dviračius, maistą ir tt.

Užsakymai iš kitur primami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1319 St. Germain, Vile St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique) Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

12 metų patyrimas.

Sta Nu DE LUXE DRY CLEANERS

117—6th AVENUE, LACHINE

ME7-6727

Sav. P. RUTKAUSKAS

STANDARTINIAI SIUNTINIAI LIETUVON

Medžiagos, rūbai, avalynė, vaistai, maistas, siuvamos mašinos, laikrodžiai ir kt.

per

Lithuanian Trading Co. London, England.

Montrealyje Atstovas

Aug. MYLÉ

991 St. Elizabeth Str. Montreal 18. P. Q.

Tel. UN 1-1176.

SIUNTINIAI PILNAI APDRAUSTI.

Skambinkite, pristatysiu pavyzdžius ir katalogus.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 Park Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabatai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle, Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

MONTREAL HAMILTON TORONTO

Šį šeštadienį lapkr. 21 d. Aušros Vartų salėje

A. V. SPORTO KLUBAS „TAURAS“

ruošia

Priešadventinį Balių

Programoje

žinomas solistas bas-baritonas

VACLOVAS VERIKAITIS

ir

Sportinės Šypsenos.

Puikus orkestras, turtingas bufetas, smagi nuotaika.

Muzika — 7 val., programa — lygiai 8 val.

Lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

Lapkričio 21 d., šeštadienį, 7.30 val. vak.

slovakų salėje 1406 Barton St., E., (prie Kanilwroth)

įvyks Hamiltono Ateitininkų

Dešimtmečio Balius

programą išpildys

jauna baletų šokėja p. Milda Pusedėrytė

ir

sesutės Latauskaitės.

Sokiams gros Bennie Ferrie orkestras. Veiks savas bufetas

Bus įdomios loterijos ir daug kitų įvairumų.

Kviečiame visus skaitlingai atsilankyti.

Kuopos valdyba.

Dešimtmečio balius.

Hamiltono at-kai švęsdami savo veiklos sukaktį, tam tiks liui ruošia didžiulį balių šį šeštadienį, lapkričio 21 d., 7.30 v. v. slovakių salėje, 1406 Barton St., East. Baliaus metu meninė programą išpildys jauna baletų šokėja Milda Pusedėrytė. Ši jauna, bet talentinga baletų šokėja jau porą metų dalyvavo Kanados tautinės parodos programoje Toronte. Be to, šioje programoje taip pat pasirodys su daina sesutės Latauskaitės. Todėl kviečiami visi hamiltono niečiai ir apylinkių lietuviai skaitlingai dalyvauti šiame baliuje, kuris bus savo sudėtimi labai įdomus ir Jūs atsilankę galėsite linksmai praleisti šeštadienio vakarą.

Šokiams gros visiems gerai žinomas Bennie Ferrie orkestras. Veiks savas bufetas. Bus įdomios loterijos ir daug kitų įvairumų bei staigmenų. Rengejai laukia jūsų skaitlingo atsilankymo į šį dešimtmečio balių, kur savo buvimu paremsi te mūsų jaunimą. J. P.

SAUNIOS PP. PAPAURE LIŲ VEDYBINĖS SUKAKTUVĖS

Praėjusį šeštadienį Šv. Kazimiero salė buvo pilna žmonių, kurių buvo susirinkę apie 300. Tą vakarą St. Jespeiko, pp. Džiaugiu, pp. Milaknių ir pp. Klemkų iniciatyva ir rūpesčiu buvo suruoštos sidabrinės Liūdų ir Balio Papatūrių suka-

tuvės, kurių metu pagerbia šį gražų Montrealio lietuvių šeimą, auginantį du sūnus ir dukrą. Pirmiausia plovimais sutik tieji pp. Papatūriai vakaro vedė J. Džiaugio buvo pasveikinti sidabrinėmis sukačtūvėmis ir jiems sugiedota ilgiausių metų. Po to sekė visa eilė sveikinimų. Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Bokinas pasidžiaugė geras savo parapijiečiais. Gavęs žodį jubiliatų sūnus studentas Liudas Papatūris, gimęs ir augęs Montrealyje, labai gražiai, taisyklingai, be mažiausio angliško akcento lietuvių kalba kalbėjo ir sveikino tėvelius, džiaugdamasis, kad jo tėvų šeima turi tiek daug gerų draugų, kurie užpildė visą salę. Tikslai J. Džiaugio paprašytas jis pakalbėjo ir angliškai. Po to sekė sveikinimai, St. Jaspelkis, Ponios Papatūrienės brolis, Dr. Sidlauskaitė, kuri į šeimos išimę buvo atvykęs iš Ottawos su Dr. Ramūniene, p. Milaknis, p. Griškiūnienė, p. Klėmka, kiti sveikino telegramomis iš Amerikos. Red. J. Kardelis, pasveikinęs sukačtūvininkus, pasidžiaugė, kad pp. Papatūrių šeimoje tvirtai laiko kosi lietuvių, kad sūnus studentas labai gražiai kalba lietuviškai, kai daugelio vaikų, nors tėvai dar nemoka angliškai ir susikalbėti, jau keverzo ja daryta lietuvių kalba. Tat pp. Papatūrių šeima yra tvirta lietuviška šeima, o tokia šeima reikia ne tik atšveikinti, bet ir pagerbti jai linkint sėkmės ir ilgiausių metų! Vaisės buvo turtingos ir puikiai pa-

gavę, kurių metu pagerbia šį gražų Montrealio lietuvių šeimą, auginantį du sūnus ir dukrą.

po sunkios ligos ir operacijos Anelė Mekšriūnienė, 41 m. amžiaus, kilimo nuo Mariampolės Laidojama per Šv. Kazimiero bažnyčią šį trečiadienį 9 val. Pašarvota Bennoit laidotuvių koplyčioje. Paliko liūdintį vyrą ir brolį su šeima.

● Mirė Jonas Ūsas, po ilgos, ir skaudžios ligos. Savo charakteringumu, lietuvišku samoningumu bei aktyviu religingumu a, a. Jonas išvarė gilią vaigą Montrealio lietuviškoje šekoje. Pasigijo jo ir Aukros Vartų parapija, kurios komiteto narys jis buvo ir nuoširdus talkininkas. Velionis pašarvotas Halpin bažnyčioje, 4500 Verdun Avenue, Verdun. Pamaldos įvyko pirmadienį, 9 val. ryto, Aušros V. bažnyčioje.

● St. Jaspelkis statosi didelių ir gražius namus.

● Šulmistro Jono šeima susilaukė antros dukters. Sveikatos ir sėkmės.

IŠNUOMOJAMI APARTMENTAI

galima apsigyventi tuojau.

1½ ir 2½ kambarių, \$ 55.— ir \$ 60.— mėnesiui, įskaitant apšildymą, šaldytuvą, dušą ir elektrą.

25 minutės iš miesto centro autobusu Nr. 80.

891 Jarry St. W., Apt. 1.
CR 2-4731

IMMIGRATION & TRAVEL AID

W. S. Skalski

3654 St. Lawrence Blvd.,
Montreal, tel. VI 5-0771

Mūsų patarnavimai: vertimai įvairių dokumentų — ypač lietuviškų, tvirtinimai parašų, afidevitai, testamentai, senatvės pensijos, biznio sutartys, Income Tax, atkvietimai šeimų iš užjūrio, emigracija į USA.

A. KAVALIŪNAITĖ

yra gavusi iš Anglijos Londono daug naujų medžiagų siuntniams pavyzdžių. Teirautis tel.: WE 2-3709 arba HU 6-1479.

TAUPLYK, SKOLINKIS kredito kooperatyve

„LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Augstos palūkanos. Paskolos duodamos betkokiam geram tikslui. Ved. D. Jukus, PO 7-4280. Pirm. A. Norkeliūnas. RA 7-3120. Veikia sekmadienį, 11-1 val. A.V. par. salėje. Banko kambarys.

KANADOS KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Saukiamas Toronte lapkričio 25 dieną, 10 val. ryto. Šis Kanados lietuvių kunigų suvažiavimas yra dešimtas iš eilės.

VYKSTANIEMS I KLB TA RYBOS SUVAŽIAVIMĄ MONTREALIN

Suvažiavimas įvyks lapkričio 28-29 dd. Montrealy, Aušros Vartų salėje, 1465 rue de Seve, Cote St. Paul. Visi rinktieji Tarybos nariai, taip pat apylinkių pirmininkai arba jų įgaliojoti asmenys kviečiami suvažiavime dalyvauti. Iš Torontoto išvykstame penktadienį, lapkričio 27 d., 4.15 p. p. iš Union stoties. Biletas iš Torontoto į Montrealį ir atgal kainuoja \$ 13.60, jei susidarys 25 asmenų grupė. Iš Montrealio grįšime į Torontą sekmadienį 3.30 p. p. Su Tarybos nariais gali vykti ir kiti asmenys ta pačia bileto kaina. Stotyje būti bent 1 val. anksčiau. Registruotis iki 26 d. Kun. J. Gutauskas, 941 Dundas Str. W.; tel. EM 4-7646.

KLB Krašto Valdyba.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

1) Be anksčiau paskelbtų me nininkų, tikimės kad kariuomenės šventės minėjimo programoje galės dalyvauti ir A. Vartų parapijos choras, vadov. A. Ambrozaičio. Šventės dienoje (6.12.59 m.) abiejų parapijų kun. klebonams leidus, prie bažnyčių durų bus renkamas aukos Liet. Karo Invalidams sušelpiti. Sese-brolau, savo auka paremki tuos, kurie kovėsi už mūsų tautos laisvę, prarado savo brangiausią turtą - sveikatą.

Įėjimas — laisva auka. Jau nimui iki 16 m. amžiaus ir studentijai, įėjimas nemokamas. 2) Minėjimo dienoje, žuvusiems už tautos laisvę prisimin ti, abiejose parapijose bažnyčiose 11 val. užprašytos Šv. mišios su pritaikintais šventei pamokslais.

Visos lietuviškos organizacijos nuoširdžiai prašomos į pamaldas atsiųsti savo organ. vėliavas su asista.

Vėliavnešiai susirenka į parapijos salę su vėliava 10.45 val. Vėliavų eiseną tvarkys St. Barauskas.

Prašome sekti mūsų sekančius skelbimus „NL“ ir „TŽ“.

Komitetas.

● Kalėdosime šią savaitę: Tėv. J. Borevičius — Lachine: pirmadienį 5, 6 ir 7 Ave.; antr.— 10, 12, 45 ir 53 Ave.; treč. St. Joseph Blvb., Sherbrook, George, Acadia; ketvirt. — St. Anu de Belevue. Tėv. J. Arnauskas — Ville Emard: Drake, De Villiers, Lamont, Victor Hugo, Jques Hertel, De Seve. Tėv. Kulbis — Verdun: Rielle, Chruch, Edna, Evelin, Atwater.

● Liaudies Balso vajui Montrealio komunistai viename su sirinkime sudėjo 205,50 dol. Ar ne komunistų spauda taip remiama?

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

DISTRICT ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke St. W.
VI 2-8501

D. N. Baltrukonis CR 6-5075
F. Jasutis LA 2-7879
A. Markevičius CR 9-7993
A. Budriūnas RA 2-8035
P. Adamonis RA 2-2472
P. Baltūnis LA 6-2084
Pr. Rudinskas HU 1-2957
Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus N. L., T. Ž., Star, La Press.

MIRĖ JIEVA MANKUVIENĖ

Lapkričio 5 d. Toronte Mont Pleasant kapuose palaidota visuomenės veikėja Jieva Mankuvienė - Kudirkaitė, kuri daugeliui dipukų padėjo atvykti į Kanadą ir čia įsikurti. Velionė buvo žinoma ne tik kaip veikli visuomenininkė, bet ir kaip dr. Vinco Kudirkos artima giminaitė. Sausio mėn. mirė ir jos vyras Jonas Mankus. Abu Mankūs buvo ramūs, humaniški žmonės ir nuoširdūs visuomenės darbuotojai. Velionė gražiai palaidota ir gražiai Šv. Jono parapijos klebono kun. P. Ažubalio įvertinta pamoksle.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

proga, lapkričio 21 d., šeštadienį, kūrėjai-savanoriai Šv. Jono parapijos salėje ruošia pobūvį su šokiais ir kitomis įvairenybėmis. Sekmadienį, lapkričio 22 d. Šv. Jono Bažnyčioje bus šventinama naujai įgyta savanorių vėliava, pagaminta dailininko T. Valiaus, kuri Pranciškonų salėje per iškilmingą kariuomenės šventės minėjimą bus įteikta. Tą pačią dieną po pamaldų abiejose katalikų bažnyčiose kūrėjai-savanoriai darys rinkliavas laisvės kovų invalidams sušelpiti.

Rinktis Šv. Jono klebonijon prieš 11 val., iš kur organizuotai bus vykstama pamaldoms. Bažnyčioje savanoriams vietos rezervuotos pirmuose suolais.

Po pietų, 4 val. 30 min. Prisi- kelimo par. salėje šventės minėjimas su paskaita ir menine dalimi.

TRADICINIS BALIUS

Lapkričio 28 d., šeštadienį, Šv. Jono parapijos salėje kūrėjai - savanoriai rengia savo tradicinį rudens pobūvį - balių. Yra paskirti vertingi prizai už gražiausius šokius ir originaliausias bi gražiausias sukneles.

● Kviečiame visus prisidėti prie vaikų darželio naudai ruošiamo bazaro, kuris bus jau la ba greit. Trūksta dar fantų. Kurie ką nors gali rasti namuose ar ką nors naujo padaryti, numegsti, pasiūti ar pan., prašome daiktus nešti į darželį arba į kleboniją. (Pp.)

● Visi mokytojai bei pedagoginiai klausimais besidomį kviečiami lankytis į Pedagoginių paskaitų ciklą, kurį ves pedagogas A. Rinkūnas. Paskaitos vyks Marijos Nek. Pr. Selių vaikų darželyje, 46 Delaware Ave. Pirmoji paskaita bus lapkr. 1 d. (Pp.)

● Vėlinių mišių novena bus siama per visą lapkričio mėnesį, 8 val. laikant Šv. Mišias už tuos mirusiųsios, kurių vardus tikintieji bus mums prisiun-

● Galima gauti darbo: a) Įvairiuose paštuose Kalėdų sezoniui; darbo blankai užpildomi vietoje; rekomendacijos reikia luit esant duodamos iš parapijos. b) Vieniame fabrike reikia reikalu prašom skambinti lietuviškai šiuo telefonu: RO 7-4184.

● Kalėdosime šią savaitę: Tėv. J. Borevičius — Lachine: pirmadienį 5, 6 ir 7 Ave.; antr.— 10, 12, 45 ir 53 Ave.; treč. St. Joseph Blvb., Sherbrook, George, Acadia; ketvirt. — St. Anu de Belevue. Tėv. J. Arnauskas — Ville Emard: Drake, De Villiers, Lamont, Victor Hugo, Jques Hertel, De Seve. Tėv. Kulbis — Verdun: Rielle, Chruch, Edna, Evelin, Atwater.

● Liaudies Balso vajui Montrealio komunistai viename su sirinkime sudėjo 205,50 dol. Ar ne komunistų spauda taip remiama?

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

Pardudamas žemės sklypas— Ville LaSalle. Kampas LaSalle Blvd. ir Aqueduc. St. Vanduo, kanalizacija suvesta, statomi namai. 75x92 ir 200x80' kainą \$1,15 kv. p. trečdalis gryn. P. Adamonis. District Estate Brokers. VI 2-8501 RA 2-2472

DR. J. SEMOGAS

Office 5441 Bannantyne
(kamp. Woodland)
Verdun. Tel. PO 7-3175.

Priėmimo valandos:
pirmadienį ir ketvirtadienį
7 — 9 p. m.

antradienį ir penktadienį
2 — 4 p. m.

trečiadienį 2-4 ir 7-9 p. m.

šeštadienį 11—1 p. m.

arba pagal susitarimą
Namų tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

Pacientai priimami iš anksto susitarimą
9 a. m. — 10 p. m.
išsky. antradienį: iki 6 v. p. m.

5441 Bannantyne,
(kampas Woodland)

Tel.: PO 8-4547

Namų: PO 8-0496

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas

Dr. R. CHARLAND

78 St. Joseph Blvd. W.

VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.

Tel.: LA 2-7236

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų Gydytoja

1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.

WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, I. L. D.

Suite 25—26

152 Notre Dame St. E.

UN 1-8933

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

Montreal. UN 6-7026

Res.: 40 Lafleur,
LaSalle, tel. DO 6-1570

NOTARAS

JUOZAS BERNOTAS

B. A., B. C. L.

215 St. James West,

7 augštas.

Tel.: AV 8-3115.

Namie 2654 Hogan

Tel.: LA 5-7023, 7—9 v. v.